

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ
INSTITUTAS

Politikos mokslų bakalauro programa

ELENA KARMAZAITĖ

IV kurso studentė

**BESIKEIČIANTI PASAULIO TVARKA: JAV LYDERIO
D.TRUMP‘O SPRENDIMAI ANALIZUOJANT KLIMATO
KAITOS ATVEJĮ**

BAKALAURO DARBAS

Darbo vadovas: Vilius Mačkinis

Vilnius, 2019

Bakalauro/magistro darbo vadovo/ės išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....

.....

(data)

.....

(v., pavardė)

.....

(parašas)

Bakalauro/magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

.....

(data)

.....

(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Bakalauro/magistro darbo recenzentas/ė:

.....

(v., pavardė)

Bakalauro/magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:

Komisijos nariai:

PATVIRTINIMAS APIE ATLIKTO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad įteikiamas darbas (*Besikeičianti pasaulio tvarka: JAV lyderio D.Trump'o sprendimai analizuojant klimato kaitos atvejį*) yra:

1. Atliktas mano pačios ir nėra pateiktas kitam kursui šiame ar ankstesniuose semestruose;
2. Nebuvo naudotas kitame Institute/Universitete Lietuvoje ir užsienyje;
3. Nenaudoja šaltinių, kurie nėra nurodyti darbe, ir pateikia visą panaudotos literatūros sąrašą.

Elena Karmazaitė

BIBLIOGRAFINIS APRAŠAS

Karmazaitė E. „Besikeičianti pasaulio tvarka: JAV lyderio D.Trump‘o sprendimai analizuojant klimato kaitos atvejį“: Politikos mokslų specialybės, bakalauro darbas/ VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovas V.Mačkinis, - V., 2019. – 31 p.

Reikšminiai žodžiai: klimato kaita, aplinkosauga, Paryžiaus klimato kaitos susitarimas, D.Trump‘o retorika, pasaulio tvarka, liberali pasaulio tvarka.

Bakalauro darbe analizuojama D. Trump‘o argumentacija, sprendime išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo, nurodo, kad D. Trump‘as keičia nusistovėjusios liberalios pasaulio tvarkos viziją. Siekiant suprasti prezidento argumentaciją yra atliekama kokybinė turinio analizė, kuri atskleidžia 3 pagrindines argumentų kategorijas: ekonominį interesą, nacionalinį interesą bei tarptautinės konkurencijos ir naujų „žaidėjų“ grėsmę. Kartu yra atrenkami D. Trump‘o išskirtiniu komunikacijos būdu laikomi 149 „Twitter“ pranešimai, kurie tyrime leidžia suvokti, koks yra D. Trump‘o klimato kaitos problemos suvokimas. Atliekama D. Trump‘o pasisakymų kokybinė turinio analizė leidžia vertinti, kaip prezidento naudojamas diskursas koreguoja nusistovėjusią pasaulio tvarką.

Turinys

Ivadas	6
1. Literatūros apžvalga.....	10
2. Teorinis pagrindas.....	13
2.1 <i>Pasaulio tvarkos samprata</i>	14
2.1.1 Bendrinė sąvoka.....	14
2.1.2 Pasaulio tvarką aiškinančios paradigmos.....	15
2.1.3 „Pasaulio tvarkos“ evoliucija.....	15
2.1.4 Liberalus pasaulio suvokimas	17
2.2 <i>Politinės komunikacijos teorija</i>	18
2.2.1 Komunikacijos samprata.....	18
2.2.2 Technologijų reikšmė komunikacijai.....	19
2.2.3 „Twitter“- naujo politinio diskurso formavimo priemonė	20
3. Metodologija	22
4. D. Trump'o argumentacijos kategorijų analizė	25
4.1 <i>Ekonominis interesas</i>	25
4.2 <i>Tarptautinė konkurencija ir naujų „žaidėjų“ grėsmė</i>	27
4.3 <i>Nacionalinis interesas</i>	29
4.4. „Twitter“ pranešimai.....	31
4.5 <i>Liberalios pasaulio tvarkos modifikacija</i>	33
Išvados	35
Literatūros sąrašas:.....	38
Priedas Nr.1.....	40
Priedas Nr.2.....	48
Summary	62

Išvadas

Klimato kaitos klausimai bei globalinis atšilimas ilgą laiką buvo suprantami kaip visuotinos bei reikalaujančios bendro susitarimo ir vieningo veiksmų plano problemos. Mokslininkų tyrimai bei diskusijos, aptariančios taršos, gamtos anomalijų įvykius, į viešąją erdvę iškilo XIXa. viduryje, kuomet buvo susirūpinta industrinės revoliucijos padariniais bei sparčiai augančiu gyventojų skaičiumi. Technologinė pažanga ne tik palengvino darbo procesus daugelyje sričių, leido didinti gamybos apimtis bet kartu didėjo ir išmetamų į atmosferą kenksmingų dujų kiekis, pastebėti iki to laikotarpio nebūdingi gamtos reiškiniai.¹ Realus mokslininkų susirūpinimas galėtų būti pažymėtas 1850-aisiais metais, kuomet buvo pradėtas Žemės paviršiaus temperatūros matavimas. Tarpvyriausybės klimato komisijos duomenimis, per daugiau nei šimtą metų Žemės paviršiaus temperatūra pakilo apie 1°C, o tai reiškia, jog jei situacija nesikeis, valstybės nesiims papildomų veiksmų, 2100-aisiais temperatūra bus pakilusi nuo 1,8°C iki 4°C.² Toks klimato atšilimas tik paspartintų intensyvesnį ledynų bei sniegynų tirpimą, jūros lygio kilimą, kas lemtų įvairių vietovių, pakrančių, salų išnykimą. Dėl išaugusios pasaulinės ekonomikos galios, žmonių vartotojiškumo, augantis išmetamų kenksmingų dujų kiekis lemia ne tik kylančią Žemės paviršiaus temperatūrą. Kartu dėl agrikultūrinių, anglies kasybos ir kitų veiksmų yra masiškai naikinami miškų plotai. Nuo 1990-ųjų iki 2016-ųjų buvo sunaikintas 1,3 mln.km² miškų plotas, kuris prilygsta didesniai plotui nei Pietų Afrika. Taip pat vien per pastaruosius 50 metų buvo iškirsta 17 procentų Amazonės atogrąžų miškų.³ Toks naikinimas lemia šiltnamio efekto intensyvumą, didesnę oro taršą, gyvūnijos bei augalijos tam tikrų rūšių išnykimą visame pasaulyje.

Atlikti įvairūs mokslininkų tyrimai, vedami statistiniai duomenys, vykstantys stebėjimai, pavyzdžiui, jau minėti Žemės paviršiaus temperatūros pokyčiai, skatina sunerimti šalis ir imtis atitinkamų veiksmų norint išsaugoti švarų orą, vandenį ar teritorijas, apsuptas vandens. Žinoma, pasaulyje yra šalių, kurių vienos prie taršos prisideda daugiau, kitos mažiau, tačiau galiausiai nepriklausomai nuo teritorijos ploto ar kitų veiksmų, globalinis atšilimas bei didėjanti tarša liečia visus: tiek valstybiniame, tiek individualiame lygmenyje. Nors, kaip jau buvo minėta, pirmieji klimato kaitos stebėjimai buvo atlikti dar 1850-aisiais, tarptautinėje erdvėje aplinkosaugos problemos pradėtos

¹ John Baylis, Steve Smith: „The globalization of world politics“, Niujorkas, Oxford University press, 2001, p. 387-390

² Intergovernmental Panel on Climate Change: „Global warming of 1.5°C. Summary for Policymakers“, IPCC, 2018, p.6-8

³ Christina Nunez: „Climate 101: Deforestation“, *National geographic*, 2019, <https://www.nationalgeographic.com/environment/global-warming/deforestation/> [Žiūrėta 2019 03 22]

svarstyti tik XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje. Pirmieji aplinkosaugos priimti sprendimai buvo labiau orientuoti į regionines, susijusias su agrikultūra, problemas ir tai nebuvo ilgalaikės, tęstinės sutartys. Pavyzdžiui, 1889-aisiais pasirašyta sutartis, siekianti užkirsti plintančias vynuogynų ligas Europoje arba 1902-aisiais pasirašyta konvencija, teikianti apsaugą ūkiuose auginamiems paukščiams.⁴

Anot autorių John Baylis ir Steve Smith, aktyviausi aplinkosaugos judėjimai pasaulyje prasidėjo XX a. antrojoje pusėje, kuomet buvo pradėtos diskusijos, paskatintos JAV biologės Rachel Carson išleistos knygos „Tylusis pavasaris“ (ang. Silent Spring), kurioje ji aprašė platų pesticido DDT naudojimą. Antrojo pasaulinio karo metu, ši medžiaga buvo tarsi išsigelbėjimas kovojant su maliarijos plitimu, tačiau laikui bėgant JAV naudojo DDT vis plačiau, ypač agrikultūriniais tikslais: buvo purškiami didžiausi žemės plotai, kur, kiek vėliau, tose apylinkėse būdavo pastebimas padidėjęs nugaišusių paukščių, žuvų skaičius. Be to, pradėta diskutuoti, kad toks platus naudojimas tikėtina jog kenkia ir tiesiogiai žmonių sveikatai. Tad autorė Rachel Carson, pateikusi įvairius statistinius duomenis bei tyrimų rezultatus sukėlė didžiausią iki tol aplinkosaugos judėjimų bangą, o to paveikta JAV valdžia buvo priversta nutraukti DDT pesticido naudojimą daugelyje sričių.⁵ Colin D. Butler, moksliniame straipsnyje analizuodamas pranešimus apie klimato atšilimą 1989-2013 m. laikotarpiu, pastebi, jog itin išauga klimato atšilimo svarba, kaip reiškinio, turinčio neigiamą poveikį žmonijos sveikatai. Kartu autorius atspirties tašku renka 1988 m., kuomet JAV Nacionalinės aeronautikos ir kosminės erdvės administracijos mokslininkų komanda pranešė jog yra 99% įsitikinę, kad vykstantis klimato atšilimas nėra natūralus reiškinys, o nulemtas šiltnamio efektą sukeliančių dujų.⁶ Minėti įvykiai paskatino tolimesnius tyrimus, organizacijų, atsakingų už aplinkosaugą kūrimąsi, kurios rengė įvairias konferencijas tarptautiniu lygmeniu ir įtraukė vis daugiau valstybių. Svarbiausias vaidmuo teko Jungtinėms Tautoms. Nuo pat 1972 m. JT Žmogaus aplinkos konferencijoje (UNCHE), vykusioje Stokholme, kur dalyvavo 113 valstybių, pradėta plėtoti aplinkosaugos politika. Sustikimo metu padėtas tvirtas pagrindas ateities sprendimas bei aplinkosaugos politikos vykdymui visame pasaulyje. Kartu pastebėta ir atskirtis tarp besivystančių ir išsivysčiusių šalių nuomonių, kaip jos vertina savo vaidmenį visame procese. Besivystančių šalių atstovai teigė, jog iš esmės yra istoriškai mažiau atsakingos už padarytą žalą nei išsivysčiusios, todėl būtent pastarosios turėtų remti besivystančiųjų

⁴ John Baylis, Steve Smith: „The globalization of world politics“, p. 389-392

⁵ David Kinkela: „DDT and the American Century: Global Health, Environmental Politics, and the Pesticide That Changed the World“, The University of North Carolina Press, 2011, p.1-6

⁶ Colin D. Butler „Climate Change, Health and Existential Risks to Civilization: A Comprehensive Review (1989–2013)“, National Centre for Epidemiology and Population Health, Australian National University, 2018, p.1-2

ekonomiką.⁷ Šioje konferencijoje aktyviai dalyvavo daugybė nevyriausybinų organizacijų, taip pat įtvirtinta Aplinkosaugos ir plėtros pasaulio komisija (angl. World Commission on Environment and Development). Sekantis viršūnių susitikimas vyko Rio de Žaneire, kur dalyvių skaičius išaugo iki 178 valstybių. Esminis šios konferencijos momentas, buvo pasirašyta deklaracija, kurioje teigiama: „dokumentas neturi tarptautinės juridinės galios,<...> tačiau jų patvirtinimas reiškia svarbų moralinį įsipareigojimą siekti jų įgyvendinimo“.⁸

JT negali įgyvendinti tam tikrų atskirų aplinkosaugos programų, nes jas įgyvendinti turi tam tikros valstybių valdžios institucijos, tačiau kiekviena priėmusi nutarimą šalis, įsipareigoja būti atsakinga. Bėgant laikui šių įsipareigojimų skaičius augo. Tai įrodo 1997 m. pasirašytas ir įsigaliojęs 2005 m. Kioto protokolas, turintis teisinę reikšmę ir tiesiogiai susijęs su konkrečiai išsivysčiusių šalių šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimu. Susitarimai griežtėjo ir šalys buvo skatinamos imtis dar rimtesnių veiksmų, tačiau ne visos tai vertino teigiamai. Pavyzdžiui, išsivysčiusios šalys tokios kaip Japonija, Australija, Kanada bei JAV nepalaikė įsipareigojimo sumažinti emisijas, o, tarkime, buvusios Sovietų Sąjungos bloko šalys taip pat nepritarė, nes tai stabdytų jų ekonominę atsitiesimą.⁹ Nors šalys savanoriškai pasirašė dokumentą, tačiau spaudimas iš nevyriausybinų organizacijų, įvairių judėjimų bei kitų valstybių didėjo, kūrėsi žaliųjų partijos. Būtent po Kioto protokolo įsigalėjimo, didžiausią reikšmę dabartinėje aplinkosaugos politikoje įgijo 2015 m. Paryžiaus klimato kaitos susitarimas. Tai pirmas susitikimas, kuriame dalyvavo visos pasaulio valstybės ir sėkmingai pasirašė planą, sudarytą iš 12 esminių elementų, kurie įtraukė bei praplėtė jau ankstesnėse sutartyse nurodytus tikslus. Ši sutartis sustiprino atskaitomybę bei skaidrumą, nes dalyvaudamos šalys turi daryti ataskaitinius pranešimus. Kartu susitarime buvo akcentuojamas finansinis palaikymas bei parama besivystančioms ir skurstančioms šalims, kurios, gerindamos finansinę būklę gebėtų kurti naujas technologijas ir inovacijas, padėsiančias kovoti su globaliniu atšilimu bei kitomis klimato problemomis.¹⁰ Lemtingas vaidmuo teko JAV bei Kinijai, nes būtent šiose šalyse yra išmetama 40% viso pasaulio kenksmingų

⁷ John Baylis, Steve Smith: „The globalization of world politics“, p. 390

⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija: „Darbotvarkė 21: Subalansuotos plėtros veiksmų programa“, 2001, http://elibrary.lt/resursai/LR_ministerijos/AM/dokumentai/Agenda21.pdf [Žiūrėta 2019 03 23]

⁹ John Baylis, Steve Smith; „The globalization of world politics“, p. 404-408

¹⁰ United Nations Framework Convention on Climate Change: „Summary of the Paris Agreement“ <https://unfccc.int/resource/bigpicture/index.html#content-the-paris-agreemen> [Žiūrėta 2019 03 23]

dujų, todėl be šių šalių dalyvavimo ir įsijungimo į plano vykdymą, būtų itin sudėtinga veikti sėkmingai ir kryptingai.¹¹

Visi pateikti įvykiai bei sutartys nurodo, jog aplinkosaugos politikos formavimas vyko nuosekliai ir palaipsniui pradėjo veikti tarptautiniu lygmeniu. Bėgant metams, išsiskyrė suvokimas, jog visos valstybės turi prisiimti atsakomybę už padarytą žalą ir stengtis visais įmanomais būdais siekti užkirsti kelią galimoms dar didesnio masto katastrofoms. Klimato kaitos problemos yra globalios problemos, kurias norint spręsti reikia daugiašalių susitarimų, daugybės organizacijų, įvairių reguliacijų ir šalių atsakomybės. Nėgama to, aplinkosaugos politikos nuoseklumą, plėtojimą, kuris įgijo didelę reikšmę visame pasaulyje bei įtraukė į dalyvavimą visas šalis, ilgą laiką buvo galima laikyti vienu iš liberalios pasaulio tvarkos atvejų. Tačiau JAV, būdama viena galingiausių valstybių bei turinti stipriausią pasaulyje ekonomiką, 2017 m. birželio 1d. pareiškė pasitraukianti iš daugiašalio Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos. Toks vienos galingiausių valstybių atsisakymas dalyvauti bene svarbiausiame XXI a. susitarime, parodo, jog iki tol nusistovėjusi pasaulio tvarka kinta. Šiame tyrime analizuojamas klimato kaitos atvejis siekiant suprasti JAV pasitraukimo iš klimato susitarimo deklaruojamas priežastis ir šio pasitraukimo įtaką pasaulio tvarkos pokyčiams. Darbe, remiantis D.Trump'o pasisakymais viešojoje erdvėje (oficialia kalba Baltuosiuose rūmuose ir socialinių tinklų platformoje „Twitter“) bei atliekant kokybinę turinio analizę bandoma atsakyti į keliamą ***pagrindinį tyrimo klausimą***:

Kokią pasaulio tvarkos viziją savo argumentacijoje, dėl išstojimo iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo, pateikia JAV prezidentas D.Trump'as?

Darbo tikslas: Išsiaiškinti, kaip D.Trump'as pagrindžia sprendimą dėl JAV išstojimo iš vienos svarbiausių amžiaus klimato kaitos susitarimų ir kaip tai modifikuoja pasaulio tvarkos suvokimą.

Darbe iškeltą tikslą padės pasiekti keliami uždaviniai ***uždaviniai***:

¹¹Matt McGrath: „Paris Climate Treaty: 'Significant step' as US and China agree to sign“, BBC, 2016, https://www.bbc.com/news/science-environment-35935756?ocid=global_bbcom_email_31032016_top+news+stories [Žiūrėta 2019 03 25]

1. Apžvelgti pasaulio tvarkos sąvoką, išanalizuoti liberalios tvarkos suvokimą. Pristatyti akademikų straipsnius, interviu, kuriuose aktualizuojamas galimas pasaulio tvarkos pokytis vertinant kitus tarptautiniu mastu reikšmingus įvykius.
2. Apžvelgti teoriją, padėsiančią suvokti politinės komunikacijos reikšmę sprendimų priėmimui. Šių teorijų analizavimas empirinėje dalyje padės suprasti kaip ir kokiai auditorijai yra formuojama D.Trump'o argumentacija, kokie JAV pagrindiniai išstojo iš klimato susitarimo motyvai.
3. Atlikti D.Trump'o išstojo iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo oficialios kalbos kokybinę turinio analizę. Atliekant tyrimą bus išskirtos kategorijos, kurios leis vertinti bei suvokti šalies pasitraukimo argumentaciją. Kartu bus atrenkami ir D.Trump'o „Twitter“ pranešimai, kurių analizė bei turinys padės suprasti, kaip prezidentas suvokia klimato kaitos problemą.
4. Vertinant išskirtus pagrindinius išstojo argumentus, paaiškinti, kaip tai modifikuoja pasaulio tvarkos sampratą bei pateikti išvadas, atsakančias į išsikeltą pagrindinį klausimą.

Darbo struktūra:

Pirmoje dalyje aprašoma tyrimui atlikti reikalinga teorija bus skirstoma į dvi grupes. Pirmoje pateikiama teorija, analizuojanti liberalios pasaulios tvarkos supratimą. Antroje grupėje pateikiama teorija, padėsianti suprasti D.Trump'o pasisakymų argumentaciją ir motyvus, analizuojanti politinės komunikacijos reikšmę ir soc.tinklo „Twitter“, kaip modernios politinės komunikacijos priemonės, ypatybes. Antroje darbo dalyje pateikiama turinio analizės metodologinė dalis. Trečioji – empirinė dalis, kurioje bus analizuojamas D.Trump'o išstojo iš Paryžiaus klimato susitarimo pranešimas. Kartu iš oficialios kalbos, remiantis pasirinktu tyrimo metodu, bus išskiriamos pagrindinės argumentų kategorijos, leidžiančios suvokti, kaip yra modifikuojama liberali pasaulio tvarka ir paskutinėje darbo dalyje daryti išvadas bei pateikti rekomendacijas būsimiems tyrimams.

1. Literatūros apžvalga

Teoretikai Frank Biermann ir Klaus Dingwerth straipsnyje: „Global Environmental Change and the National State“ plėtoja „Žaliosios“ teorijos idėją. Aplinkosaugos problematika yra neišvengiama visoms šalims. Tokiu atveju, kartu kuriasi neišvengiama tiesioginė priklausomybė tarp valstybių. Tačiau taip pat atsiranda ir netiesioginės priklausomybės, nes šalių sprendimai, reaguojant į globalinę klimato kaitą, gali turėti pasekmių ir kitais klausimais, pavyzdžiui, ekonomikos. Pagrindinė „Žaliosios“ teorijos mintis

yra tokia, kad suverenumas suprantamas per ekologiškumą.¹² Valstybei yra daromas spaudimas, norima, kad būtų suvokiama jog, jei vienoje valstybėje bus daroma žala gamtai, ji nebus suvereni ir kartu darys žalą ir kitoms tarptautinės sistemos narėms, nes ekologinės problemos yra visuotinės problemos. Norint jas išspręsti, turi būti išspręsta ir kolektyvinio veiksmo dilema, turi būti legitimuojama intervencija į kitas šalis, nes tik taip bus galima kontroliuoti plėtros, gamybos procesus, o tai neigia Vestfališkąją suverenumo sampratą. Tačiau čia ir atsiskleidžia JAV atvejo problematika. Globalėjanti kova bei viešos diskusijos, susijusios su aplinkosaugos problemomis, globaliniu atšilimu, daro spaudimą tarptautinės sistemos narėms. Valstybės, ypač išsivysčiusios, norėdamos prisidėti prie efektyvios aplinkosaugos politikos arba tarptautinių organizacijų vykdomų nutarimų, turi išsižadėti tam tikrų interesų, taip mažindamos savo galimybes laisvai funkcionuoti.

Literatūra, analizuojanti pasaulio tvarkos sampratą, galėtų būti suskirstyti į kelias grupes. Pirmoji – tyrimai ir moksliniai straipsniai, pristatantys bendrą pasaulio tvarkos sąvoką, kaip bėgant laikui keitėsi pasaulio tvarka bei kokiais principais buvo vadovaujama iki JAV išstojimo iš Paryžiaus klimato susitarimo. G. Sørensen'o teigimu „pasaulio tvarka“ yra sudėtinga sąvoka: „pirmiausia į galvą ateina mintis, kad tai „valdančiųjų“ ir „valdomųjų“ išsidėstymas pasaulinėje valstybių politinėje sistemoje. Joje implikuojamas klasikinis valstybės, kaip svarbiausio žaidėjo sistemoje, vaidmuo.“¹³, tačiau kalbėdamas apie pasaulio tvarkos pokytį autorius teigia jog svarbu atkreipti dėmesį didėjančių politinių veikėjų vaidmenį, kas apsunkina pačios sąvokos supratimą šiomis dienomis.¹⁴ Donatas Vainalavičius moksliniame straipsnyje pateikia tokį apibrėžimą: „tai tam tikros galiojančios valstybių ir kitų tarptautinių veikėjų žaidimo taisyklės, kuriomis tarptautinių santykių veikėjai siekia užkirsti kelią konfliktams, todėl būtent karų pabaiga žymėdavo pasaulio tvarkų virsmo ribą“.¹⁵ „Autorės Jayati Srivastava ir Ananya Sharma veikale „International Relations Theory and World Order: Binaries, Silences and Alternatives“ pateikia pasaulio tvarkos apibrėžimą, kuris sako, kad tai „sistema, kontroliuojanti įvykius pasaulyje, kartu – tarptautiniu mastu nustatytų susitarimų rinkinys, padedantis išlaikyti politinį stabilumą“.¹⁶ Taip pat autorės išskiria realizmo, liberalizmo, anglosaksiškąjį,

¹² Frank Biermann, Klaus Dingwerth; “Global environmental change and the nation state”; Massachusetts Institute of Technology; Global Environmental Politics 4:1, 2004, p.13-15

¹³ Georg Sørensen paskaitos VU TSPMI: „Apie pasaulio tvarką 2011m. ir naują demokratizacijos kvėpavimą”, Kn. Politologija 2011 2 (62) tomas, p.159-160, <https://doi.org/10.15388/Polit.2011.2.8279> [Žiūrėta 2019 03 25]

¹⁴ Ten pat, p. 159-160

¹⁵ Donatas Vainalavičius: „Racionalaus pasirinkimo teorijos perspektyvos atliekant šiuolaikinės diplomatijos analizę“, Kaunas, Vytauto Didžiojo universitetas, Tiltai, 2006, 3 (36), p.103-104

¹⁶ Jayati Srivastava, Ananya Sharma: „International Relations Theory and World Order: Binaries, Silences and Alternatives”, *South Asian Survey, Volume 21*, 2014, p.21 <https://doi.org/10.1177%2F0971523115592471> [Žiūrėta 2019 03 25]

konstruktyvizmo bei kritinių teorijų aiškinimus, kurie padeda suvokti, kaip ilgainiui formavosi pasaulinė tvarka ir kokiai pagrindiniais principais yra vadovaujamosi šiomis dienomis.

Antroji šaltinių grupė – darbai, susiję su šių dienų pasaulio tvarkos vertinimu, taip pat tokie šaltiniai, kuriuose aptariami JAV tarptautiniai sprendimai, paveikiantys nusistovėjusią pasaulio tvarką. Daugelis mokslininkų savo darbuose teigia, jog iki šių dienų gyvavusi liberali pasaulio tvarka nebėra tokia tvirta. Kartu analizuojant tekstus, susijusius su besikeičiančios tvarkos tematika, galima pastebėti jog pagrinde kalbama apie galingųjų valstybių persitvarkymą bei naujų žaidėjų kilimą tarptautinėje sistemoje, o kartu ir apie didžiųjų šalių tam tikrus priimamus sprendimus, kurie paneigia iki šiol nusistovėjusius pasaulio tvarkos principus. Autoriai į besikeičiančią tvarką žvelgia iš skirtingų perspektyvų. G. John Ikenberry teigia, jog liberali pasaulio tvarka išgyvena krizę, tačiau kartu autorius teigia jog tą krizę reikia vertinti gerąja prasme kaip pokyčių metą, kuris žymi ne liberalios pasaulio tvarkos pabaigą, o transformaciją, kuomet galia ir valdžia pasikeis globalioje sistemoje, tačiau ateityje priešasčių kooperuotis tiek JAV, tiek Europai bei kylančioms galioms bus dar daugiau.¹⁷ Autorius straipsnyje, kalbėdamas konkrečiai apie JAV, teigia, jog šalis kiek nenoriai sutinka su instituciniais įsipareigojimais, kurie mažina atstumą tarp valstybių, priešingai tik stiprina priklausomybę. Negana to, G. John Ikenberry, dabartinę pasaulio tvarką įvardija ne tik kaip JAV galios ir įtakos plėtimą. Šiomis dienomis autoriaus teigimu turi būti pastebima jog JAV „ėmėsi savo gyvenimo“.¹⁸ Joseph S. Nye Jr. Straipsnyje dabartinės liberalios pasaulio tvarkos pokytis vertinamas labiau pesimistiškai. Autorius teigia, kad galimos kelios priežastys, kodėl iki šiol nusistovėjusi tvarka griūna: liberalios tvarkos palaikymas JAV reikalauja daugiau pastangų negu, kad atneša naudos, todėl JAV renkasi sprendimus, kurie yra tikrai naudingi.¹⁹ Kita priežastis galėtų būti dramatiškas Kinijos ir Indijos galių kilimas. Plačiąja prasme, grėsme šių dienų liberaliai tvarkai galima laikyti daugybės vyriausybinių ir nevyriausybinių veikėjų nuomonių išsiskyrimą vertinant politikos, visuomenės ir technologinius pokyčius.²⁰ Taip pat autorius mano, jog JAV, išsižadėdama liberalios pasaulio tvarkos, kurią pati sukūrė, pakenks pati sau, straipsnyje rašoma, jog tokios globalios problemos kaip klimato kaita, kylantis

¹⁷ G. John Ikenberry: „The Liberal International Order and its Discontents“, Kn. Millennium: Journal of International Studies Vol.38, No.3, 2010, p. 509–510

¹⁸ G. John Ikenberry: „Liberal Internationalism 3.0: America and the Dilemmas of Liberal World Order“, Kn. American Political Science Association: „Perspectives on Politics“, Vol. 7, No. 1, 2009, p.84

¹⁹ Joseph S. Nye Jr.: „Will the Liberal Order Survive?“, *Foreign affairs*, 2017, <https://www.foreignaffairs.com/articles/2016-12-12/will-liberal-order-survive> [Žiūrėta 2019 03 27]

²⁰ Ten pat

jūros lygis paveiks gyvenimo kokybę, tačiau viena JAV su tokio masto problemomis susitvarkyti nebus pajėgi.²¹

Apžvelgus, pirmiausia, įvairius šaltinius, analizuojančius klimato kaitos procesus bei aplinkosaugos politikos formavimą, galima daryti išvadas jog klimato kaitos problemos yra aktualios visoms šalims. Tai yra tokio pobūdžio problemos, kurios reikalauja visų valstybių įsitraukimo ir gali būti sprendžiamos tik priimtų vieningų sprendimų pagalba. Kartu aptarti literatūros šaltiniai įrodo jog aplinkosaugos politikos formavimas vyko nuosekliai, tačiau mokslininkai ir anksčiau diskutavo, kad tarptautinių organizacijų galia auga, o kartu didėja ir įsikišimas į atskirų valstybių valdymą, šalys yra įsipareigojusios ir negali laisvai siekti tikslų ar vykdyti atitinkamų politikos sprendimų. Liberali tvarka buvo įtvirtinta pačios JAV tarpvalstybinių organizacijų, tokių kaip NATO, kūrimu, teikiama pagalba D. Britanijai 1946-aisiais, parama Europai XX a. viduryje.²² Aplinkosaugos politikos formavimas taip pat prasidėjo JAV, todėl yra paremtas liberaliomis idėjomis, tarptautinių organizacijų kūrimu ir bendradarbiavimu. Tokia pasaulio tvarka, įtvirtinta susitarimų, gyvavo ilgą laiką, tačiau šiomis dienomis JAV savo veiksmais parodo, jog tokia tvarka šaliai daugiau nebepriimtina. Straipsnių, analizuojančių liberalios pasaulio tvarkos pokytį ar prognozuojančius pasikeitimus yra nemažai, tačiau, kaip D. Trump'as argumentuoja sprendimą išstoti iš klimato kaitos susitarimo ir kaip šis sprendimas modifikuoja liberalią pasaulio tvarką vis dar lieka nepakankamai ištirtu tyrimo lauku. Daugelyje straipsnių liberalios pasaulio tvarkos pokytis aiškinamas per naujų galių (Kinijos, Indijos) kilimą, jų politinės įtakos ir ekonomikos augimą, tačiau šiame darbe bus bandoma įrodyti jog prie liberalios pasaulio tvarkos pokyčio prisideda JAV išstojimas iš nuoseklaus aplinkosaugos politikos formavimo.

2. Teorinis pagrindas

Teorinis pagrindas darbe susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje pristatomos pagrindinės sąvokos, t.y.: „pasaulio tvarka“, „liberali pasaulio tvarka“. Labai svarbu suvokti pamatinę ir bendrinę „pasaulio tvarkos“ esmę norint suprasti, ar pateikta mokslininkų sąvoka galėtų būti pritaikyta ir šių dienų tarptautinei sistemai. Supratimas, kaip ši sąvoka evoliucionavo, kokiomis paradigmomis mokslininkai dažniausiai remiasi ją nagrinėdami, leis suvokti, ar JAV priimtas sprendimas dėl išstojimo iš klimato kaitos susitarimo, vis dar atspindi iki šiol apibrėžtą „pasaulio tvarkos“ sampratą atsižvelgiant į tam tikras vertybes ir idėjas. Teorinėje dalyje akcentuojama „liberalios pasaulio tvarkos“ samprata,

²¹ Joseph S. Nye Jr.: „Will the Liberal Order Survive?“, *Foreign affairs*, 2017

²² Ten pat

pateikiama argumentacija, kodėl būtent liberalizmo idėjos ilgą laiką buvo tinkamiausios norint kalbėti apie pasaulio tvarką bei tarptautinę sistemą. Antroje teorijos dalyje apsibrėžiama politinių veikėjų komunikacijos, masinės komunikacijos bei retorikos reikšmė, kaip informacijos pateikimas gali paveikti auditoriją ir, apskritai, politikų vykdomus sprendimus. Šioje dalyje taip pat akcentuojamas informacijos pateikimo, komunikavimo principo pokytis, aptariama išaugusi technologijų reikšmė. Pateikiama teorija, leis analizuoti D. Trump'o išskirtiniu komunikavimo būdu laikomą „Twitter“ socialinį tinklą bei suvokti šioje platformoje skelbiamų pranešimų ypatybes. Galiausiai, pateikta liberalios pasaulio tvarkos, komunikacijos teorijos, tyrimo analizės dalyje leis interpretuoti prezidento D. Trump'o komunikaciją klimato kaitos tematika, suvokti prezidento pagrindinius išstojimo iš susitarimo argumentus ir vertinti kaip tokie sprendimai modifikuoja liberalios pasaulio tvarkos sampratą.

2.1 Pasaulio tvarkos samprata

2.1.1 Bendrinė sąvoka

Analizuojant istorinių įvykių perspektyvą, karus, įvairius valstybių susitarimus, suprantame, jog pasaulis nuolat kinta. Net ir žvelgiant į atskirų valstybių raidą matome nuolatinį pokytį, nes šalių interesai kinta, o paveiktos tam tikrų aplinkybių, valstybės atitinkamai derina ir savo politinius sprendimus, kurie padeda išlaikyti bei įgyvendinti išsikeltus tikslus. Skirtingi laikotarpiai buvo pažymėti skirtingais karais bei įvykiais, todėl ir pasaulio tvarką aiškinančių požiūrių yra ne vienas. Bendrinę sąvoką mokslininkai apibrėžia panašiai. H. Kissinger „pasaulio tvarką“ apibūdina, kaip teisingų susitarimų ir galios pasiskirstymo pasaulyje koncepciją, palaikomą tam tikro regiono ar civilizacijos.²³ Tačiau toks apibrėžimas paties autoriaus yra laikomas beveik neįmanomu arba idealiuoju. Autorės J. Srivastava ir A. Sharma, remdamosi Oksfordo universiteto terminologijos žodynu, savo darbe nuosekliai analizuoja sąvoką iš pradžių apibrėždamos „tvarką“ kaip „būseną, kuomet viskas yra teisinga ir tinkamoje vietoje, remiantis tam tikru dėsningumu ar metodu“, o „pasaulio tvarką“ kaip „sistemą, kontroliuojančią įvykius pasaulyje, ypač, susitarimų rinkinius, plėtotus tarptautiniu lygmeniu, kurie siekia globalaus politinio stabilumo“.²⁴ Šis apibūdinimas skiriasi nuo pirmojo H. Kissinger apibūdinimo, kuris akcentavo tam tikros civilizacijos ar regiono įtaką, tačiau

²³ Angelo M.Codevilla: „The world according to Kissinger“, Claremont review of books: „A Journal of Political Thought and Statesmanship“ Vol.15, 2, „A Publication of the Claremont Institute, 2015

²⁴ Jayati Srivastava, Ananya Sharma: „International Relations Theory and World Order: Binaries, Silences and Alternatives“, p.21

autorės, analizuodamos šią sąvoką, taip pat, kaip ir H. Kissinger, pabrėžia tarptautinės politikos judrumą, kuris išreiškiamas per nuolatinės pastangos konstruoti ir palaikyti tvarką, tačiau pažymi ir vienodą polinkį peržengti esamos pasaulio tvarkos ribas. Tokie procesai daugelio mokslininkų būtų įvardyti kaip tvarkos nebuvimas (angl. disorder) ar sutrikimas, tačiau autorės teigia jog procesai, įvykiai ar sprendimai, sukeliantys pasaulio tvarkos svyravimus (angl. turbulence), turėtų būti priimami, kaip tos pačios realybės dalis, kuomet nusistovėjusi tvarka ir tvarkos sutrikimai sąveikaudami kuria alternatyvias, kontrastingas idėjas.²⁵

2.1.2 Pasaulio tvarką aiškinančios paradigmos

Aiškinant pasaulio tvarkos sampratą yra svarbu ne tik suvokti, kad ji nuolat kintanti, yra paveikiama tam tikrų įvykių, karų ar politinių sprendimų. Kartu teikiant prasmę bei reikšmę analizuojamai sąvokai labai svarbu atsižvelgti ir į pačią politinę bendruomenę, kurioje „pasaulio tvarka“ yra apibrėžiama, kokių vertybinių nuostatų yra laikomasi. Tačiau nepaisant „tvarkos“ ir „netvarkos“ paradokso, mokslininkai, besiremiantys skirtingomis tarptautinių santykių teorijomis ir aiškinantys tarptautinės sistemos struktūrą, dažniausiai kalba apie priemones ar mechanizmus, kurie gebėtų normalizuoti esamą padėtį ir pašalinti „tvarkos nebuvimą“.²⁶ Čia turima omenyje jog „tvarkai“ ir „tvarkos nebuvimui“ iškart priskiriamos teigiamos ir neigiamos reikšmės, pavyzdžiui, kažkokio susitarimo nesilaikymas ar tam tikras politinis pokytis, darantis įtaką nusistovėjusiai tvarkai, dažniausiai bus vertinamas neigiamai, kuomet į tam tikrus esamos tvarkos svyravimus būtų galima žvelgti kaip į naujos pasaulio tvarkos formavimąsi. Tačiau pereinant prie detalesnio „pasaulio tvarkos“ aiškinimo ir suvokimo būtina pristatyti pagrindines tarptautinių santykių paradigmas, kurių dėka galime lengviau paaiškinti tarptautinius įvykius ir suteikti jiems reikšmę pasaulio tvarkos aiškinimo kontekste.

2.1.3 „Pasaulio tvarkos“ evoliucija

Atspirties tašku, analizuojant tarptautinės sistemos formavimąsi, dažniausiai laikomas 1648 m. įsigalėjęs Vestfalijos susitarimas. Paskelbta taika po ilgamečių karų dabar simbolizuoja idealųjį tarptautinės sistemos scenarijų. H. Kissinger, pateikdamas „pasaulio tvarkos“ apibrėžimą, kartu teigė, jog, iš tiesų, tokia tvarka niekada neegzistavo ir nebuvo įtvirtinta, tačiau būtent Vestfališkoji sistema yra artimiausia autoriaus apibrėžtos „pasaulio tvarkos“ versija.²⁷ Vestfališkoji sistema tuomet žymėjo

²⁵ Ten pat

²⁶ Jayati Srivastava, Ananya Sharma: „International Relations Theory and World Order: Binaries, Silences and Alternatives“, p.21

²⁷ Angelo M.Codevilla: „The world according to Kissinger“

politinio autoriteto, susieto valstybės teritorine apibrėžtimi įsigalėjimą, kur valstybės kaip suvereni sistemoje laikosi lygybės principo, o savo teritorijoje turi aukščiausią galią. Kartu šios taikos paskelbimas žymėjo siekį įtvirtinti galios balanso mechanizmą, kuris yra vienas pagrindinių realistinės teorijos principų, plačiai naudojamas tarptautinės sistemos įvykių aiškinimui iki pat šių dienų.²⁸ Kartu realistai tvirtina jog žmonės pasaulyje vadovaujami egoizmu, savo troškimais, o valstybės atitinkamai iškelia savo interesus aukščiau kitų sistemos narių. Vyraujanti konkurencija bei anarchija priverčia šalis, kiekvienai individualiai rūpintis saugumu arba ieškoti sąjungininkų taip siekiant atsverti stipresnę vyraujančią jėgą/galią.²⁹ Šalys tarptautinėje erdvėje manevruoja galia, paremta nuolatinio ginklavinimusi, vyrauja nuolatinė įtampa, šalys siekia didinti ir įtvirtinti savo įtaką pasaulyje. Realistinis požiūris plačiausiai buvo naudojamas aiškinti tarptautinę sistemą iki II Pasaulinio karo pabaigos. Tačiau bėgant laikui tarptautiniuose santykiuose iškilo daug naujų veikėjų, pradėtos kelti tokios problemos, kurios vertė šalis vienyti, išaugo viršvalstybinių institucijų galia, ekonominis bendradarbiavimas įgavo svarbią reikšmę, todėl mokslininkams reikėjo naujos paradigmos, gebančios apibrėžti vyraujančią pasaulio tvarką. Po II Pasaulinio karo, išaugus demokratijos svarbai, Vakarų šalys, JAV ir D.Britanija, šių idėjų puoselėtojos, įgijo ypatingą reikšmę tarptautinėje sistemoje. D. Britanija, XIX a. laikyta liberalių idėjų pradininke, tapo industrijos ir laivyno pajėgų lydere, o JAV sutelkusi galią šalies viduje sugebėjo ją transformuoti ir tapti dominuojančia galia pasaulio politikoje.³⁰ Šių Vakarų valstybių galios ir idėjų transformacija bei perkėlimas į tarptautinę erdvę lėmė liberalių bei autokratiškos, fašistinės, totalitarinės idėjų susidūrimą, o Sovietų sąjungos griūtis Šaltojo karo pabaigoje padėjo tvirtą pagrindą tolimesniam JAV galios įtvirtinimui visoje sistemoje. Dėl įvykusio pokyčio tarptautinėje erdvėje mokslininkai iki šių dienų kalbėdami apie pasaulio tvarką remiasi liberalios teorijos interpretavimu bei diskutuoja, kaip JAV sprendimai modifikuoja ilgą laiką nusistovėjusią pasaulio tvarkos sampratą. Kadangi toliau pateiktame tyrime pagrindinis objektas yra JAV, o klimato kaitos atvejis yra paremtas viršvalstybinių institucijų idėjomis ir visuotinumu, būtina apsibrėžti liberalios teorijos pagrindines nuostatas. Liberalių idėjų aiškinimas tyrimo analizės dalyje padės suvokti dabartinę lyderio D.Trump'o argumentaciją ir aiškinti išstojimo iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo reikšmę.

²⁸ Rimantė Budrytė-Kvietkauskienė: "Šiuolaikinės tarptautinės sistemos polinės struktūros transformacija", Politikos mokslų almanachas 04:23-36, 2008, p. 26 <https://www.cceeol.com/search/viewpdf?id=77725> [Žiūrėta 2019 04 01]

²⁹ Terry Nardin, David R. Mapel: „Traditions of International Ethics“, Cambridge University Press, 1992, p.85-88

³⁰ G.John Ikenberry: „Liberal Leviathan: The Origins, Crisis, and Transformation of the American World Order“, Princeton University Press, 2011, p.1-2

2.1.4 *Liberalus pasaulio suvokimas*

Akademikas Andrew Moravcsik teigia jog liberalios teorijos esmė yra valstybės ir ją supančių šalių bei tarptautinės visuomenės santykis.³¹ Valstybės sprendimams bei jos politikai tarptautinėje erdvėje kitų valstybių politiniai sprendimai bei jų pasirinkimai daro įtaką. Šalys priima atitinkamus sprendimus atsižvelgdamos į kitų tarptautinių narių vykdomą politiką. Autorius taip pat pateikia tris dalines prielaidas, leidžiančias analizuoti šią teoriją detaliau³²:

1. Visuomenės veikėjų viršenybė
2. Valstybės atstovavimas ir jos nuostatos
3. Valstybių tarpusavio priklausomybė ir tarptautinė sistema

Pirmoji prielaida kyla iš to jog, liberalioje teorijoje yra atmetama utopiška idėja jog tarp individų ir visuomenės grupių egzistuoja vieninga nuomonė ir interesai. Skirtingi socialiniai įsipareigojimai, ne vienodas išteklių pasiskirstymas lemia skirtingų interesų visuomenėje iškilimą. Liberali teorija siekia įgyvendinti socialinių sąlygų generalizaciją, per kurią savų interesų siekiantys individai nusprendžia kooperuotis. Daroma prielaida, jog individai ir socialinės grupės yra linkę elgtis racionaliai siekiant materialaus ir visapusiško gerbūvio, vengia rizikos, todėl politinis veiksmas bus paskatintas kolektyvinio veiksmo.³³

Liberalioje teorijoje valstybė apibrėžiama kaip reprezentacinę funkciją atliekanti institucija, kuri atstovauja visuomenės veikėjų ir socialinių grupių interesus. Šių tikslų ir interesų įgyvendinimas individualiame lygmenyje matomas kaip neįmanomas, todėl kooperacija paskatina politinį veiksmą.³⁴ Ši antroji prielaida ypač svarbi analizuojant valstybių vykdomas politikas tarptautiniu lygmeniu, nes galime stebėti, ar priimami sprendimai buvo inicijuojami tam tikrų grupių ir veikėjų, ar tokie sprendimai buvo skatinami kolektyvinio veiksmo, o ne vykdomi anarchijos principu. Valstybė kaip institucija turi atstovauti bendras, sugeneruotas skirtingų veikėjų idėjas ir jas pateikti vykdant užsienio politiką taip reprezentuojant savo valstybę.

Trečioji prielaida teigia, jog tarpvalstybinių pasirinkimų konfigūracija ir santykis apibrėžia ir nulemia tam tikros valstybės elgesį. Būtent vienoks ar kitoks valstybės elgesys atspindi pagrindines preferencijas. Norima, kad išsikelti tikslai ar tam tikri veiksmai įgautų prasmę tarptautinėje erdvėje,

³¹ Andrew Moravcsik: „Taking Preferences Seriously: A Liberal Theory of International Politics“, International Organization, Vol.51, Cambridge University Press, 1997, p.515-516

³² Ten pat

³³ Ten pat, p.516-517

³⁴ Ten pat

todėl valstybės veiksmai išprovokuoja konfliktus arba kooperaciją, siekdamas įvykdyti užsienio politikos veiksmus.³⁵

Be šių mokslininko A.Moravcsik keliamų liberalizmo teorijos prielaidų derėtų atsižvelgti ir į G.John Ikenberry pateikiamas idėjas, kuris nagrinėjo konkrečiai JAV, kaip liberalios pasaulio tvarkos centrą. Autorius pabrėžė ir tarptautinių organizacijų reikšmę liberalios pasaulio tvarkos sampratoje. JAV ir D.Britanijos pasirašyti susitarimai ir sutartys, tokios kaip: Atlanto chartija, Jungtinių Tautų chartija, Bretton Woods susitarimas bei Šiaurės Atlanto paktas, lėmė Vakarų demokratijų įsitvirtinimą tarptautinėje erdvėje. Kartu tai sukūrė pasaulio vaizdą, paremtą globaliu valdymu, ekonomika, šalių saugumu ir besiplečiančia užsienio politika.³⁶ Autorius JAV apibrėžia, kaip pagrindinę tarptautinių organizacijų ir institucijų iniciatorę, nes laikui bėgant jų vis daugėjo, tarptautinė politika apėmė vis didesnę valstybių įsitraukimą, buvo kuriama bendromis institucijomis ir taisyklėmis palaikoma sistema, kurių pagrindas buvo liberalios idėjos. Šį visuotinumą aspektą ir tai, kad jo pagrindinė iniciatorė laikoma JAV labai svarbu pabrėžti, nes klimato kaitos politika, kaip jau minėta įvadinėje dalyje, buvo pradėta vykdyti taip pat JAV.

2.2 Politinės komunikacijos teorija

2.2.1 Komunikacijos samprata

Retorikos ir komunikacijos gebėjimai visais laikais buvo svarbi politikos dalis. Vieną pirmųjų komunikacijos apibrėžimų pateikė I.A.Richards, jo manymu: „Komunikavimu galime įvardyti vyksmą, kuomet tam tikros mintys, protas atitinkamai veikia savo aplinkoje taip, kad kitas protas (angl. mind) yra paveikiamas ir jame kyla patirtis ir supratimas toks, kaip ir pirmojo.“³⁷ Iš tiesų, retorika yra labai artima komunikacijos sampratai. Daugelis akademikų retoriką apibrėžia kaip gebėjimą įtikinti, tinkamai pateikti argumentaciją, kad ši įtikintų, paveiktų klausytoją ar pašnekovą, taip pat kai kurie autoriai retoriką vadina „įtikitinėjimo komunikacija“.³⁸ Šios dvi sąvokos yra glaudžiai susietos nagrinėjant įvairius pasisakymus, kalbas ar žinutes. Valdovų, politikų, prezidentų komunikaciniai

³⁵ Ten pat

³⁶ G.John Ikenberry: „Liberal Leviathan: The Origins, Crisis, and Transformation of the American World Order“, 30-31

³⁷ George N. Gordon: „Communication, Social Behaviour“, 1999, <https://www.britannica.com/topic/communication>, [Žiūrėta 2019 04 03]

³⁸ Anthony F. Arrigo: „What Aristotle can teach us about Trump’s rhetoric“, 2018, <https://theconversation.com/what-aristotle-can-teach-us-about-trumps-rhetoric-107761> [Žiūrėta 2019 04 03];

Hardesty, Kathleen Sandell: „An(other) Rhetoric: Rhetoric, Ethics, and the Rhetorical Tradition“, University of South Florida, 2013 ;

Chaim Perelman Thomas O. Sloane: „Rhetoric“, 1999, <https://www.britannica.com/topic/rhetoric> [Žiūrėta 2019 04 03]

gebėjimai turi didelę įtaką tam tikrų veiksmų įgyvendinimo sėkmei, susitarimų vykdymui bei politinio diskurso formavimui.

Šaltojo karo laikotarpiu politinė komunikacija turėjo tam tikrus rėmus: pasaulis buvo bipolis, kuriame vyravo „mes“ ir „jie“ skirtis.³⁹ Valstybėms buvo kur kas lengviau kontroliuoti informaciją, nes už ją daugiausia buvo atsakingos šalių valstybinės institucijos. Taip pat auditorija buvo atskirta geografiškai ir politiškai, taip siekiant išvengti visuomenės susvetimėjimo. Informacijos skleidimas buvo būtinas ir suprantamas kaip gyvybiškai svarbus, nes ta pasaulio pusė, kuri skleis kuo didesnę įtikinamesnės informacijos kiekį, sugebės greitai ir tinkamai reaguoti, turės didesnę įtaką pakreipti politinius debatus reikiama ir norima linkme.⁴⁰ Po Šaltojo karo politinis diskursas pakito. Kadangi kūrėsi naujos tarptautinės organizacijos, valstybės tapo susaistytos dar tvirtesniais visuotinumų ryšiais, pasaulis tapo globalesnis ir įsigalėjo liberali pasaulio tvarka, atitinkamai keitėsi ir komunikacijos tikslai bei priemonės. Bipolio pasaulio idėjos nebeliko, todėl kito komunikacijos dinamika ir politinis diskursas. Pradėtos aukštinti demokratijos vertybės, Vakarų šalių idealizavimas lėmė tai jog politikai privalėjo keisti retoriką, kadangi tarptautinių santykių vaidmuo stipriai išaugo.⁴¹ Tačiau komunikacijos reikšmė politikai ir šiomis dienomis išlieka vienu svarbiausių aspektų. Politiniai veikėjai, šalių lyderiai, pasitelkdami įvairias komunikacijos priemones, siekia įgyvendinti įvairius tikslus ir sprendimus, oficialios kalbos, pranešimai viešojoje erdvėje žmonėms padeda suvokti skirtingus tiek veikėjų, tiek šalių interesus.

2.2.2 Technologijų reikšmė komunikacijai

Prie politinio diskurso pokyčio prisidėjo ir technologijų sparta. Tokie XX a. išradimai, kaip televizija, perkėlė komunikacijos galimybes į kitą lygmenį. Michael Gurevitch, Stephen Coleman and Jay G. Blumler straipsnyje rašė, jog „televizijos atsiradimas perkėlė politiką į svetainę“.⁴² Čia turima omenyje jog žmonės dar plačiau buvo įtraukti į politinę komunikaciją, jiems niekur nereikėjo eiti iš namų, kad galėtų stebėti politinius debatus ir vertinti esamą situaciją. Komunikacija įgavo „masinės komunikacijos“ reikšmę. Politikų komunikacija keitėsi, nes juos stebinti auditorija padidėjo tūkstančius kartų ir apėmė įvairias interesų grupes, politinės žinutės formuojamos ne tik tam tikram regionui. Kitas

³⁹ R.S. Zaharna: „The Soft Power Differential: Network Communication and Mass Communication in Public Diplomacy“, p.215-217

⁴⁰ Ten pat, p.215-217

⁴¹ Ten pat

⁴² Michael Gurevitch, Stephen Coleman and Jay G. Blumler: „The Annals of the American Academy of Political and Social Science“ Vol. 625:Political Communication—Old and New Media Relationships“, 2009, p.165-167

ryškus pokytis galėtų būti pažymėtas interneto atsiradimu.⁴³ Iš dalies, internetinė erdvė užgožė televiziją, nes pastebimas interneto, kaip pirmojo šaltinio naudojimo politikos žinioms pasiekti, procentinis išaugimas. Atsižvelgiant dar į 2008 m. statistinius duomenis, nuo 2004 m. interneto naudojimas prezidento rinkimų kompanijos naujienoms stebėti išaugo 23%, kuomet televizijos kaip naujienų stebėjimo būdas sumažėjo 4%.⁴⁴ Internetinė erdvė kartu įtvirtino medijų reikšmę politiniuose procesuose. Tai tokia erdvė, kurioje informacijos kiekis yra be galo didelis, žmonės turi prieigą bet kuriuo metu, bet kurioje vietoje prie bet kurios norimos informacijos ir duomenų. Galiausiai visa patalpinta informacija nėra apribota laiko, kaip, kad televizijoje, pavyzdžiui, žinias galime stebėti tik tam tikromis valandomis, kuomet internete, galime surasti informaciją apie įvykius prieš kelerius metus. Internetinė prieiga dar labiau padidino žmonių įsitraukimą į politinį dalyvavimą, o kartu padidino galimybę daryti įtaką politiniams sprendimams. Žmonėms suteikta galimybė nevaržomai reikšti nuomonę, įsitraukti į įvairias diskusijas, reaguoti į aptariamas aktualijas ne tik savo šalyje, bet ir visame pasaulyje. Kartu išaugusi internetinės erdvės reikšmė atvėrė kelią įvairių įvykių interpretacijai.⁴⁵ Bene kiekvienas, turintis prieigą prie internetinio ryšio, gali kurti tinklaraščius (angl. blog) pateikdamas savo nuomonę apie tam tikrus nutikimus ir taip daryti įtaką kitų žmonių suvokimui. Kadangi žurnalistų, „blogger“ių skaičius išaugo, o informacijos šaltiniai apima tiek vaizdinę, garsinę bei rašytinę medžiagą, žmonėms yra sunkiau atskirti patikimus šaltinius nuo interpretuojamų.⁴⁶ Medijų pritaikymas politikoje įgijo ypatingą reikšmę šiomis dienomis. Puikus pavyzdys yra ir D. Trump'o komunikacijos būdų pasirinkimas. JAV prezidentas naudoja neįprastą retoriką, o išskirtiniu komunikacijos bruožu yra laikomas D.Trump'o naudojimasis socialiniais tinklais, ypač „Twitter“.⁴⁷

2.2.3 „Twitter“- naujo politinio diskurso formavimo priemonė

Socialinių tinklų naudojimas kaip politinės komunikacijos įrankis turi ypatingą reikšmę. Remiantis statistiniais duomenis bei atliktu tyrimu JAV: „vienas iš penkių soc. tinklų naudotojų pakeitė savo nuomonę apie politinę problemą arba rinkimų kandidatą dėl pamatytų atitinkamų duomenų

⁴³ Michael Gurevitch, Stephen Coleman and Jay G. Blumler, p.165-167

⁴⁴ Ten pat, p.167-168

⁴⁵ Ten pat, p.169

⁴⁶ Ten pat, p.170-174

⁴⁷ Anthony F. Arrigo: „What Aristotle can teach us about Trump's rhetoric“, 2018, <https://theconversation.com/what-aristotle-can-teach-us-about-trumps-rhetoric-107761> [Žiūrėta 2019 04 15]

soc.medijoje.“⁴⁸ Kaip jau buvo minėta, išskirtiniu JAV prezidento komunikavimo būdu laikomas „Twitter“ socialinio tinklo naudojimas. Tai nėra pirmasis soc. tinklas, kuriame pateikiamos politinės aktualijos, išreiškiama nuomonė. „Facebook“ taip pat dažnai minimas, kaip viena labiausiai paplitusių komunikacijos platformų, tačiau „Twitter“ atsiradimas lėmė naujo politinio diskurso formavimąsi.

Medijų ekologija (angl. media ecology) arba kitaip medijų teorija (medium theory) tai perspektyva, kuri teigia, kad atitinkama komunikacijos technologija turi tam tikrą fizinę, psichologinę ir socialinę ypatybes, kurios yra skirtingos ir nekintamos. Kartu šios ypatybės formuoja kaip atitinkamos technologijos paveikiami naudotojai generuoja informaciją ir suvokia pasaulį.⁴⁹ Remiantis šia teorija, „Twitter“ yra viena iš tokių informacijos prieigų, kuri vienaip ar kitaip paveikia mūsų sąmonę. Brian L. Ott teigimu „Twitter“ pateikiamas konkrečiai socialinis, kultūrinis bei politinis turinys galiausiai skatina: „nuvertinti kitus, kartu kultivuojant šiurkštų, neigiama emocija paremtą diskursą“.⁵⁰ Tai tokia platforma, kurioje talpinamos žinutės susideda iš trumpo turinio, nuotraukų ar video. „Twitter“ pranešimai yra ribotos apimties, jas gali sudaryti tik 140 žodžių, o tai lemia jog soc.tinklas bei žinutės, talpinamos jame, galėtų būti apibūtinamos trimis pagrindiniais elementais:⁵¹

1. Paprastumu
2. Impulsyvumu
3. Netaktiškas/šiurkščiu turiniu

Kiekvienas šių aspektų yra svarbus siekiant paaiškinti tam tikras, šio darbo atveju, politines žinutes. **Paprastumo aspektas** kyla iš to, kad pranešimai yra limituoti simbolių skaičiumi. Brian L. Ott mano, jog žinutės transliuojamos soc. tinkle gali būti išmintingos, tačiau jos negali būti struktūruotos ir kompleksinės.⁵² Labiausiai pagrindžiantys šį teiginį įrodymai žinutėse - aptinkamos nuorodos. Nors „Twitter“ žinutės gali transliuoti protingą turinį, idėjos dažniausiai būna pateikiamos supaprastintos bei paremtos plačiai argumentuotų šaltinių: straipsnių, literatūros ir kt. Žmonių dėmesys nukreipiamas į primityvios, trumpos minties pateikimą, kuris nereikalauja didesnio pažinimo kitais būdais, todėl yra puoselėjamas paprastas požiūris ir trumpalaikio dėmesio koncentravimas. „Twitter“, paremtas

⁴⁸ Monica Anderson: „Social media causes some users to rethink their views on an issue“, 2016
<https://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/11/07/social-media-causes-some-users-to-rethink-their-views-on-an-issue/>
[Žiūrėta 2019 04 15]

⁴⁹ Joshua Meyrowitz: „Medium Theory“, Polity press, 1994, p.51-53

⁵⁰ Ten pat

⁵¹ Brian L. Ott: „The age of Twitter: Donald J. Trump and the politics of debasement“, Texas Tech University, Critical Studies in Media Communication, 2017, p.60

⁵² Ten pat, p.61

primityvaus pranešimų struktūravimo principu, mažina diskusijų plėtojamą ir mąstymą apie tam tikras politines problemas kompleksiskais būdais naudojant platesnį žinojimą.⁵³ **Impulsyvumo elementas** turi tiesioginį ryšį su paprastumu. Norint paskleisti reikšmingą informaciją ar žinutę, dažniausiai pasitelkiamos tam tikro nuoseklumo ir tikslaus argumentavimo pastangos. Šiuolaikinės technologijos, kaip jau buvo aptarta anksčiau, leidžia pasiekti, paskleisti informaciją bet kuriuo metu, bet kurioje vietoje, jei tik yra internetinis ryšys. „Twitter“ platforma veikia tuo pačiu principu. Žinučių patalpinimas sistemoje yra paremtas impulsyviu sprendimu, jų turinys nereikalauja daug pastangų ar permąstymo. Todėl, Brian L. Ott manymu, tokie pranešimai yra paremti emocine reikšme. Žmonės soc. tinkluose yra labiau paveikiami emocijų ir tuomet yra linkę dažniau dalintis tokiais pranešimais, kurie paveikia emociškai, nei standartiniais, informatyviais ir neutraliais.⁵⁴ **Netaktiškas/šiurkštus turinys** yra paskatintas dviejų dimensijų. Pirmoji – „Twitter yra laikoma ne formalia erdve, antroji – veikia „depersonalizuojanti sąveika“, kuri sukuria tokią erdvę, kurioje žmonės negalvoja apie tai, kaip jų pranešimai paveiks kitus.“⁵⁵ Kadangi pranešimų turinys nėra struktūruotas, o pagrindinis jų tikslas nėra argumentuotos informacijos pateikimas, politiniai veikėjai, žinomi asmenys šią platformą naudoja populiarumo rodikliui didinti, o negatyvus, sarkastiškas pateikimas lemia didesnę nuostabą ir susidomėjimą. Kadangi tyrimo analizės dalyje bus bandoma suvokti D. Trump'o „Twitter“ žinučių turinį, minėtos teorijos bei išskirti Brian L. Ott trys pagrindiniai elementai, padės suprasti, kaip yra formuojamas prezidento politinis diskursas soc.tinkle.

3. Metodologija

Siekiant ištirti JAV lyderio D.Trump'o sprendimą pasitraukti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo argumentaciją bei norint suvokti sprendimo santykį su iki šiol vyravusia liberalia pasaulio tvarka, bus atliekama kokybinė turinio analizė. Turinio analizė yra tokia mokslinių tyrimų technika, kuri leidžia stebėti ir daryti reikšmingas tekstų (ar kito svarbaus turinio) įžvalgas siekiant aiškinti jų naudojimo prasmę kontekstui.⁵⁶ Pasak, autorių Hsiu-Fang Hsieh ir Sarah E.Shannon, turinio analizė gali būti trijų skirtingų tipų: tradicinio (angl.conventional), nukreipto (angl.directed) bei apibendrinančio (angl.summative). Šiame tyrime bus atlikta tradicinė kokybinė turinio analizė, kuomet tyrimo procesas

⁵³ Brian L. Ott: „The age of Twitter: Donald J. Trump and the politics of debasement“, p.61

⁵⁴ Ten pat

⁵⁵ Ten pat, p.62

⁵⁶ Klaus Krippendorff: „Content Analysis– An Introduction to Its Methodology“, Sage, 2004, p. 18-19

prasideda nuo susipažinimo su teksta, o kodavimo kategorijos gaunamos tiesiogiai iš surinktų turimų duomenų.⁵⁷ Norint atlikti turinio analizę, reikia įgyvendinti autorių išskiriamus 5 etapus: 1) turimų šaltinių teksto skaitymas kelis kartus siekiant išsiaiškinti visą prasmę, 2) teksto analizavimas pažodžiui, pasižymint atitinkamus žodžius, kurie galėtų būti laikomi kodiniais, pabrėžia pagrindinę teksto mintį 3) tyrėjas, gerai įsigilinęs į tekstą pasiruošia minčių, įspūdžių ir pradinės analizės užrašus/juodraštinį variantą, 4) išskiriamos kodų „etiketės“, kurios apima ir atspindi ne tik vieną pagrindinę mintį, 5) kodai yra apjungiami ir rūšiuojami į kategorijas priklausomai nuo to, kaip kodų grupės yra susijusios.

Šiame tyrime JAV sprendimas išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo laikomas tyrimo atveju. 2017m. Birželio 1d. D. Trump'as paskelbė jog JAV pasitraukia iš ilgalaikės perspektyvos susitarimo. Kaip jau buvo minėta, Paryžiaus klimato susitarimas matomas, kaip tęstinis šalių plano vykdymas, siekiant užskirsti kelių visuotinio masto klimato atšilimo problemas. Liberalios pasaulio tvarkos idėjos apima klimato kaitos kaip tarptautinio masto klausimo sprendimą, kuris turėtų būti paremtas kooperacija, visuotiniu interesu, kas automatiškai apeliuoja jog tai problema, nurodanti neišvengiamą valstybių tarpusavio priklausomybę. Siekiant paaiškinti kaip D. Trump'o retorikoje atsispindi iki šiol nusistovėjusios liberalios pasaulio tvarkos pokytis, pasitelkiamos dvi tekstinių šaltinių grupės.

Pirmasis oficialus šaltinis – JAV prezidento kalba Baltuosiuose rūmuose 2017m. Birželio 1d. Specialiame pranešime dėl Paryžiaus klimato kaitos susitarimo. („Priedas nr.1“). Perskaičius kalbą, buvo parengta „Lentelė nr.1“, kurioje matyti, kad yra išskirtos 13 subkategorijų atsižvelgiant į tekste rastus pasikartojančius raktinius žodžius: „Jungtinės valstijos“/„Amerika/Amerikietiškas“/„mus“/„mūsų“/„jos (Amerikos)“, „ekonomika/ekonominis“, „darbas/bedarbiai“, „kiti/kita“ (kai kalbama apie kitas šalis), „žmonės“ (JAV kontekste), „darbininkas/darbininkai“, „verslas“, „gerovė“, „mokesčiai/mokesčių mokėtojai“, „Kinija“, „Indija“, „suverenitetas“, „konkuruoti/konkurentai“. Tai leido sujungti visas subkategorijų grupes į 3 pagrindines kategorijas, kitaip tariant, pagrindinius JAV išstojimo iš Paryžiaus klimato susitarimo argumentus: „Nacionalinį interesą“, „Tarptautinės konkurencijos, naujų žaidėjų grėsmės“ aspektą ir „Ekonominį interesą“.

⁵⁷ Hsiu-Fang Hsieh Sarah E. Shannon: „Three Approaches to Qualitative Content Analysis“, Qualitative Health Research, Vol. 15 No. 9, 2005, p.1285-1286

„Lentelė nr.1“

	Raktinis žodis (subkategorija)	Pasikartojimas	Priskirimas kategorijai
1	United States, America/American, us, our, its	26+31+7+44+11=119	Nacionalinis interesas
2	Economy/economic	19	Ekonomika
3	Job/joblessness	18	Ekonomika
4	Others/other (countries, nations)	11	Tarptautinė konkurencija, naujų žaidėjų grėsmė
5	People	10	Nacionalinis interesas
6	Worker/workers	8	Ekonomika
7	Business	7	Ekonomika
8	Wealth	7	Ekonomika
9	Tax/taxpayer	6	Ekonomika
10	China	3	Tarptautinė konkurencija, naujų žaidėjų grėsmė
11	India	3	Tarptautinė konkurencija, naujų žaidėjų grėsmė
12	Sovereignty	3	Nacionalinis interesas
13	Compete, competitors	2	Tarptautinė konkurencija, naujų žaidėjų grėsmė

Antra grupė – D.Trump'o „Twitter“ pasisakymai. Šiuos pranešimus pasirinkta įtraukti į analizę todėl, kad jie laikomi išskirtiniu D. Trump'o komunikavimo būdu. Pats D. Trump'as tegia, jog nepasitiki tradiciniais žiniasklaidos, medijos būdais, o šią priemonę įvardija kaip geriausią, siekiant komunikuoti su žmonėmis.⁵⁸ Tai pirmasis prezidentas, kuris taip aktyviai reiškia nuomonę šioje platformoje, todėl pranešimų turinys prisidės prie argumentų nustatymo ir D.Trump'o pozicijos klimato kaitos klausimu supratimo. Tyrimui buvo pasirinkti visi pranešimai, įeinantys į laikotarpį nuo 2011.01.01 iki 2019.04.01, kuomet buvo pradėtas tyrimas. Pasirinkimas stebėti pranešimus nuo 2011m. nėra atsitiktinis, tais metais pastebėtas reguliarus naudojimasis platforma ir išaugęs pranešimų skaičius įvertinant kiekvienus metus nuo 2009 m. paskyros sukūrimo.⁵⁹ Kartu 2011m. buvo pirmieji, kuomet D. Trump'as dar nebūdamas prezidentu išreiškė nuomonę apie klimato kaitą. Atliekant analizę yra laikomasi prielaidos, jog dar nebūdamas prezidentu D.Trump'as buvo viešas, dalyvaujantis politikoje

⁵⁸ Andrew Buncombe: „Donald Trump one year on: How the Twitter President changed social media and the country's top office“, 2018, <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/the-twitter-president-how-potus-changed-social-media-and-the-presidency-a8164161.html> [Žiūrėta 2019 04 20]

⁵⁹ Adam Harris: „Trump on Twitter: A history of the man and his medium“, 2016, <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-38245530> [Žiūrėta 2019 04 20]

asmuo bei turintis nuoseklią nuomonę klimato kaitos klausimu. Norint „Twitter“ platformoje atrinkti pasisakymus, susijusius tik su klimato kaitos problematika, buvo pasirinkti šie paieškos raktažodžiai: klimatas (angl.climate), aplinka (angl.environment), atšilimas (angl.warming), Paryžiaus susitarimas (angl. Paris agreement/accord), tarša (angl.pollution). Visi šie raktažodžiai buvo pasirinkti, nes atspindi klimato kaitos diskursą, naudojamą ir oficialioje kalboje. Buvo atrinkti 149 pranešimai („Priedas Nr.2“), iš kurių 123 laikotarpyje nuo 2011 11 01 iki 2015 02 19 (iki kandidatavimo į prezidentus pradžios), 4 pranešimai nuo 2015 08 18 iki 2015 11 06 (rinkiminės kampanijos metu), 22 pranešimai esant JAV prezidentu. Remiantis pateikta Brian L. Ott teorija, išskirtais „Twitter“ pranešimų elementais, analizės dalyje bus bandoma suvokti, kaip formuojamas D. Trump'o žinučių turinys, politinis diskursas bei prezidento nuomonė į klimato kaitos reiškinį.

4. D. Trump'o argumentacijos kategorijų analizė

4.1 Ekonominis interesas

Šią kategoriją sudaro 6 subkategorijos, apibrėžtos žodžiais: ekonomika, darbas, darbininkai, verslas, gerovė, mokesčiai/mokesčių mokėtojai. Prezidento kalboje ekonominis argumentas yra ryškiausias bei tiesiogiai susietas su dar dvejais argumentais, kurie bus aptarti vėliau. Pradėdamas kalbą prezidentas išreiškia užuojautą dėl teroristinių įvykių Maniloje ir pereina prie dėstomosios dalies. D.Trump'as pareiškia jog, prieš pradėdamas aptarti sprendimą dėl Paryžiaus klimato susitarimo, nori pasidžiaugti ekonominiu progresu nuo jo išrinkimo prezidentu dienos. Tai jis argumentuoja pateikdamas statistiką jog akcijų rinkos vertė išaugo 3,3 trilionus dolerių, o darbo vietų skaičius privačiame sektoriuje išaugo daugiau nei milijonu naujų vietų. D.Trump'as tokius teigiamus rezultatus laiko savo pažado vykdymu nuo pat rinkiminės kampanijos pradžios.

Toliau kalboje visą klimato kaitos sprendimų vykdymą prezidentas vertina per ekonominį aspektą ir kaip tai tiesiogiai paveikia/paveiktų Ameriką. Susitarimo sąlygas D. Trump'as įvardija kaip nesąžiningas JAV atžvilgiu, teigdamas jog priima sprendimą pasitraukti, tačiau svarstytų išitraukimą į Paryžiaus klimato susitarimą ar visai naują planą tik tuo atveju „jei nurodymai būtų sąžiningi JAV, jos įmonėms, jos darbininkams, jos žmonėms ir jos mokesčių mokėtojams.“ Pagrindinis prezidento argumentas yra susietas su klimato kaitos projektų finansavimo kritika. D. Trump'as neigiamai ir ironiškai vertina Ekologišką klimato fondą (angl. Green Climate Fund), nes pasak jo nuomonės, JAV neproporcingai daug lėšų skyrė dar prieš jam pradėdant valdyti: „Patikėkit manimi, jie (pinigai) atkeliavo ne iš manęs. Jie atkeliavo prieš tai, kai aš pradėjau eiti pareigas. Negerai. Ir negerai, koku

būdu jie paėmė pinigus.“ Kartu, prezidentas kalboje teigia, jog niekas nežino, kur šie visi pinigai keliauja, tačiau Ekologiško klimato fondo veikla yra apibrėžta, visa dokumentacija bei informacija apie skiriamas finansavimo dalis yra prieinama. Ši institucija apima projektus, kurie susiję su vandenynų, pakrančių tvarkymu, pagalba bendruomenėms, susiduriančioms su klimato kaitos padariniais, ir daug kitų.⁶⁰ Šio fondo esmė surinktas lėšas investuoti į besivystančių šalių projektus, kurių siekis vykdyti technologinę, infrastruktūros pažangą, kuri padėtų kovoti su aukštais tam tikrų miestų, regionų taršos rodikliais arba apsaugoti bendruomenes, nukentėjusias nuo klimato kaitos padarinių.⁶¹ Kadangi tokias problemas spręsti savarankiškai besivystančios šalys yra nepajėgios, išsivysčiusioms šalims, atitinkamai pagal jų išmetamų dujų kiekį bei ekonomikos lygį yra nustatoma suma, kurią ji turėtų skirti fondui, siekiant sušvelninti esamą aplinkosaugos situaciją ir kurią būtų galima panaudoti minėtiems projektams. Tačiau prezidentui tai atrodo tarsi nepagrįstas JAV išnaudojimas, kuomet jos sąskaita šalys galės gerinti infrastruktūros, ekonomikos rodiklius, o pačios JAV nedarbo lygis augs, finansinis progresas nebus toks žymus. D. Trump'as kalboje nevertina šalies indėlio į daromą žalą gamtai, iš pateiktos argumentacijos galima suprasti jog jis klimato kaitos problemos neiškelia kaip prioritetinės. Moksliniai faktai ir statistika, rodantys jog JAV, būdama išsivysčiusi šalis ir turinti stipriausią ekonomiką, yra antroje vietoje pasaulyje po Kinijos, vertinant išmetamų anglies dioksido dujų kiekį,⁶² nedaro įtakos D.Trump'o išstojo sprendimo logikai. Prezidentas ignoroja šiuos faktus ir iškelia ekonominį šalies interesą aukščiau visuotinės problemos, nors kalboje teigia, kad: „mes būsime švariausia ir aplinkai draugiškiausia šalimi Žemėje. Mes būsime švariausi. Mes turėsime švariausią orą. Mes turėsime švariausią vandenį.“ Tokie teiginiai visoje kalboje išlieka nepagrįsti ir praranda prasmę, nes prezidentas nekalba apie jokiais galimas alternatyvas šiam problemos sprendimui, nepateikia vizijos, kaip iš vienos didžiausių taršą turinčių šalių, JAV planuoja tapti atsakingiausia. Kartu toks pareiškimas skamba tarsi tai būtų individuali kiekvienos šalies problema, nereikalaujanti bendrų nutarimų, nors JAV, kaip jau buvo minėta įvadinėje dalyje, pati inicijavo tarptautinių organizacijų kūrimąsi, įvairiausių nutarimų, susijusių su aplinkosaugą vykdymą. Tokie pareiškimai paneigia nusistovėjusį ilgalaikį klimato kaitos problemų suvokimą, jog, tai problemos, kurios apima visas pasaulio šalis be išimčių, dėl to, kad šalys dalinasi bendru Žemės atmosferos sluoksniu, bendra prieiga prie vandenynų.

⁶⁰ Green Climate Fund: „Projects+Programmes“ <https://www.greenclimate.fund/what-we-do/projects-programmes> [Žiūrėta 2019 04 24]

⁶¹ Ten pat

⁶² Global Carbon project: Global Carbon Atlas, <http://www.globalcarbonatlas.org/en/CO2-emissions> [Žiūrėta 2019 04 24]

Kalbėdamas apie ekonominį augimą prezidentas akcentuoja darbo rinką, kuriai, jo nuomone, reikia ypatingos apsaugos, nes nedirbančių skaičius šalyje vis dar yra didelis. D.Trump'o manymu, teikiamas finansavimas klimato kaitos fondams, Paryžiaus klimato susitarimo vykdymui yra tiesiogiai susijęs su ekonomikos augimu bei darbo vietų skaičiaus svyravimais. Paryžiaus susitarimą prezidentas tiesiogiai įvardija kaip „drakonišką finansinę ir ekonominę naštą“, o susitarimo tikslu įvardijamas: „kitų šalių finansinio pranašumo įgyjimas JAV sąskaita.“ Be Ekologiško Klimato fondo, kitas pateikiamas argumentas, kad dabartinės Paryžiaus susitarimo sąlygos efektyviai blokuoja „švarios anglies“ JAV gamybą, kas sukuria didelę pridėtinę vertę ir daugybę naujų darbo vietų. Tačiau šioje vietoje kyla klausimas, ką prezidentas turi omenyje naudodamas terminą „švari anglis“. Iš principo, prezidentas yra linkęs neigti jog visuotinio atšilimo/klimato kaitos reiškinys yra žmogaus veiklos, industrializacijos padarinys. Energijos gamyba, anglies kasyba yra vienos didžiausių neigiamą poveikį klimatui sukeliančių procesų, nes jų metu yra išskiriamas didžiausias anglies dioksido kiekis. Dažniausiai „švarios anglies“ samprata susijusi su technologija, kuri leidžia surinkti anglies dioksidą ir sulaikyti jį iškastinio kuro deginimo metu, o vėliau panaudoti pumpuojant po žeme į netoliese esančius naftos telkinius, kad būtų galima išgauti sunkiai pasiekiamą žaliavinę naftą. Ši technologija reikalauja didelių resursų, o ją taikančių gamyklų JAV yra tik viena.⁶³ Nėgana to, 2018-aisiais D.Trump'as 85% sumažino finansavimą valdybai, atsakingai už iškastinio kuro procesus (the Office of Fossil Energy), kurios veikla apėmė naujų technologijų paiešką, padėsiančią sumažinti anglies dioksido taršą.⁶⁴ Tai parodo, jog D.Trump'ui svarbiausia bet kokia kaina pasiekti norimą ekonomikos lygį šalyje, kurti naujas darbo vietas net jei tai reikalauja atsisakymo bendradarbiauti su viso pasaulio valstybėmis dėl visuotinio tikslo.

Ekonominis interesas visoje kalboje yra aiškus ir suprantamas, kaip pagrindinė priežastis, kodėl JAV pasirenka išstoti iš Paryžiaus klimato susitarimo. D.Trump'as neslepia, jog vienas pagrindinių pažadų dar kandidatuojuojant į prezidento postą ir buvo – kelti šalies ekonomikos lygį, o tai, jis pasirengęs daryti net ir ignoruodamas visuotinai suprantamą aplinkosaugos problemą.

4.2 Tarptautinė konkurencija ir naujų „žaidėjų“ grėsmė

Šią kategoriją sudaro 4 subkategorijos, apibrėžtos žodžiais: kiti/kitos (atsižvelgiant į reikšmę: lyderiai, valstybės, tautos), Kinija, Indija, konkurencija/konkurentai. Nuo Šaltojo karo pabaigos šalia

⁶³ Brad Plumer: „What ‘Clean Coal’ Is — and Isn’t“, 2017, <https://www.nytimes.com/2017/08/23/climate/what-clean-coal-is-and-isnt.html> [Žiūrėta 2019 04 25]

⁶⁴ Ten pat

karinės galios svarbos iškyla ir ekonominės galios reikšmė. Šalys tarptautinėje erdvėje pradedamos vertinti ne tik atsižvelgiant į karinius pajėgumus, bet ypač didelis dėmesys skiriamas ekonominiam vertinimui. Todėl, kaip ir karinė galia, taip ir ekonominė, tapo pagrindiniu tarptautiniu konkurencijos rodikliu, kas atsispindi ir D.Trump'o pranešime. JAV visuomet buvo įvardijama kaip hegemonė, dominuojanti pasaulyje bei turinti stipriausią karinę galią ir ekonomiką (nuo pat 1871m. iki dabar)⁶⁵. Pagrindiniu ekonominio augimo vertinimo rodikliu yra laikomas bendras vidaus produktas (BVP), kuris apima visų galutinių prekių ir paslaugų, gautų iš valstybės, rinkos vertę. Kartu yra vertinamas ir perkamosios galios pariteto rodiklis (PPP), kuris vertina šalies gerbūvį, tačiau neatspindi produkcijos indėlio į tarptautinę rinką. Pastarasis dešimtmetis buvo ypač įtemptas JAV, kadangi „žaidimo“ taisyklės modifikuoja užfiksuotas naujų galių iškilimas. D.Trump'as savo kalboje akcentuodamas ekonominio argumento svarbą, konkrečiai 3 kartus pamini Kiniją ir tiek pat kartų Indiją. Taip yra todėl, kad šios dvi šalys ypač smarkiai progresuoja ekonomikoje ir yra vertinamos kaip pagrindinės JAV konkurentės. Kinijos ekonominis progresas dar kitaip įvardijamas kaip spurtas, nuo 1980-ųjų, kuomet ji buvo 7-oje vietoje, 2018 m. duomenimis pakilo į antrąją vietą (pagal BVP), o 2014m. (pagal PPP) sugebėjo pranokti JAV ir pakilti į pirmąją vietą.⁶⁶ Indijos ekonomika šiuo metu yra sparčiausiai auganti ir daugelis analitikų šį augimą sieja su populiacijos, urbanizacijos bei vidurinėsios klasės augimu. Svarbu pabrėžti, jog tokie statistiniai vertinimai leidžia prognozuoti jog 2030-aisiais pagal BVP pirma bus Kinija, antra JAV, trečia Indija, o pagal PPP pirmoje Kinija, antra Indija, o JAV – trečioji.⁶⁷ Tokios prognozės kelia nerimą JAV prezidentui, nes analizuojamoje kalboje dėl išstojimo iš Paryžiaus klimato susitarimo, jis akcentuoja būtent šių šalių įgijamą pranašumą. D.Trump'as teigia jog, JAV, būdamai aplinkosaugos lyderei, yra skiriami nesąžiningi suvaržymai, kuomet kitoms didžiausioms „teršėjoms“ apskritai nėra taikomi jokie esminiai reikalavimai. Prezidentas įvardija jog: „Kinijai paliekama galimybė dar 13 metų didinti kenksmingų išmetamų dujų kiekį. Jie galės daryti ką tik nori 13 metų. Ne mes.“, o kalbėdamas apie Indiją teigia jog jos dalyvavimas priklauso tik nuo to, kad ji gauna didelę paramą iš išsivysčiusių šalių. Tačiau tokie teiginiai gali pasirodyti lyg bandymas nepagrįstai kaltinti šias tarptautines konkurentes. Iš tiesų, visos valstybės, dalyvaujančios Paryžiaus klimato kaitos susitarime, turi tam tikrus tikslus. Kinija ir Indija taip pat be išimčių yra įsipareigojusios jų laikytis, abi

⁶⁵ Prableen Bajpai: „The World's Top 20 Economies“, *Investopedia*, 2019, <https://www.investopedia.com/insights/worlds-top-economies/> [Žiūrėta 2019 04 27]

⁶⁶ Mgmresearch: „China vs United States – A GDP Comparison“, 2018, <https://mgmresearch.com/china-vs-united-states-a-gdp-comparison/> [Žiūrėta 2019 04 27]

⁶⁷ Jeff Desjardins: „Chart: The World's Largest 10 Economies in 2030“, 2019, <https://www.visualcapitalist.com/worlds-largest-10-economies-2030/>

šalys atitinkamai privalo mažinti išmetamo anglies dvideginio kiekį, didinti suvartojamos elektros energijos naudojimą ją išgaunant ne iškastinio kuro būdu, o taikant naujausias technologijas.⁶⁸ Be to šių šalių veiksmai bei vykdymas yra vienodai stebimi, kaip ir JAV. D. Trump'as kalboje klausia: „Kada JAV pradėta žeminti?“ bei pakartoja net kelis kartus jog kitos šalys, tautos bei jų lyderiai juokiasi iš JAV, dėl priimto nepalankaus šaliai sprendimo, iš kurio pasipelnę gali visos kitos susitarime dalyvaujančios valstybės. Tačiau remiantis Paryžiaus klimato susitarimo sutarties 15 straipsniu, visi mechanizmai, įgyvendinantys tikslų planavimą, jų vykdymą yra skaidrūs, nekonkurenciniai ir ne baudžiamojo pobūdžio, kiekvienos šalies galimybės bei situacija yra įvertinama atskirai. Taip pat 6-ame straipsnyje yra pabrėžiama jog šis susitarimas yra paremtas komunikavimu bei kooperacija, kuomet kiekviena šalis dalinasi savo gerosiomis patirtimis bei iškilusiais sunkumais.⁶⁹ Vertinant D. Trump'o kalbą nėra sudėtinga suvokti, kad klimato kaitos problemos jam tikrai nėra prioritetinės. Prezidentas neslepia jog ekonominis interesas yra pagrindinė priežastis, kodėl JAV renkasi išstojimą iš susitarimo. Tačiau Kinijos, Indijos minėjimas kalboje, leidžia daryti prielaidą, jog ekonomikos augimo troškimas, darbo vietų kūrimas nėra susijęs tik su šalies vidaus situacijos gerinimu. D. Trump'as pranešdamas apie pasitraukimą iš klimato susitarimo kartu praneša apie begalinį norą išlikti pasaulio ekonomikos lydere ir parodo, jog turėdama tokią įtaką pasaulio politikoje nebijo pasitraukti iš tarptautinių susitarimų, norint įgyvendinti savo tikslus.

4.3 Nacionalinis interesas

Šią kategoriją sudaro 3 subkategorijos, apibrėžtos žodžiais: Jungtinės Amerikos Valstijos/Amerika/mes/mūsų/jos(atsižvelgiant į reikšmę: Amerikos), žmonės, suverenitetas. Nacionalinis interesas skirtingų politinių veikėjų yra interpretuojamas skirtingai. Didžiąją dalį tokios skirtingos interpretacijos lemia, visų pirma, nevienodas problemos, grėsmės suvokimas (šiuo atveju – klimato kaitos), o antra – atsižvelgiant į prezidento politikos interesus, kokias žmonių grupes jis yra pasiryžęs apsaugoti nuo atitinkamos grėsmės.⁷⁰ Buvęs JAV prezidentas B. Obama klimato kaitą suvokė kaip tiesioginę grėsmę, lemiančią neigiamus padarinius, katastrofas JAV atitinkamoms vietovėms,

⁶⁸ Jake Schmidt: „Paris Climate Agreement Explained: What actions did countries commit to implement?“, 2015, <https://www.nrdc.org/experts/jake-schmidt/paris-climate-agreement-explained-what-actions-did-countries-commit-implement> [Žiūrėta 2019 04 27]

⁶⁹ Paris Agreement, 2015, https://unfccc.int/files/meetings/paris_nov_2015/application/pdf/paris_agreement_english_.pdf [Žiūrėta 2019 04 27]

⁷⁰ Charli Carpenter: „Minding Climate Change: Presidential Power and the US National Interest“, 2017, <https://duckofminerva.com/2017/08/minding-climate-change-presidential-power-and-the-us-national-interest.html> [Žiūrėta 2019 04 27]

pakrantėms, apskritai, gamtai, gyvūnijai ir viso pasaulio žmonijai, todėl ir politikos sprendimai buvo formuojami atitinkamai, nacionalinis siekis apėmė JAV norą apsaugoti šalį ir jos žmones nuo galimų gamtos katastrofų, išlikti aplinkosaugos politikos iniciatore bei lydere tarptautinėje sistemoje. Tačiau dabartinis prezidentas D. Trump'as nėra linkęs vertinti galimų pasekmių per tokią perspektyvą. Klimato kaitos grėsmė prezidentui suprantama ne kaip potenciali grėsmė gamtai ir žmonijai, bet kaip finansinė ir ekonominė našta šaliai siekiant spręsti šią problemą.⁷¹ D. Trump'o pasirinkimas išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo yra tiesiogiai susietas su argumentacija, jog būtent šis susitarimas kenkia ekonomikai, darbo rinkai, todėl nacionalinis interesas yra tiesiogiai susietas su prieš tai apibrėžto ekonominio intereso sąveika. B. Obamos, identifikavusio klimato kaitos problemas kaip galimas tiesiogines grėsmes gamtai, politikos sprendimai buvo priimami nacionalinį tapatumą siejant ne tik su amerikiečių tauta, jos ateities kartomis, bet ir su visa žmonija, kurią ši problema paveikia.⁷² D. Trump'o kalboje taip pat galima aptikti nacionalinę tapatybę identifikuojančių teiginių: „Aš buvau išrinktas atstovauti Pittsburgh'o piliečius, ne Paryžiaus.“, „Metas Youngstown, Ohio, Detroit, Michigan, and Pittsburgh, Pennsylvania – kartu su kitomis mūsų didingos šalies vietovėmis – būti pirmiau nei Paryžius, Prancūzija.“ Tokiais pasisakymais prezidentas D. Trump'as pareiškia, kad Amerikos nacionalinis interesas ir jos gerovė iškeliamą aukščiau už visuotinę problemą bei galimus padarinius, ir, kad jis pasiryžęs atstovauti tik savo šalį, išsižadėdamas tarptautinių problemų sprendimo.

Dabartinis JAV prezidentas kalboje tvirtina, jog dalyvavimas susitarime reiškia šalies suvereniteto silpnėjimą. Bėgant laikui suvereniteto samprata nuo Vestfalijos laikų smarkiai kito. Didelę įtaką tam turėjo naujų tarptautinių organizacijų bei institucijų kūrimasis. Klimato kaitos problemos taip pat yra išskiriamos, kaip tokios, kurių valstybės negali įveikti individualiame lygmenyje, todėl turi būti išspręsta kolektyvinio veiksmo dilema. Kadangi ryšiai tarp šalių šiais laikais tampa vis glaudesni, tarptautinių organizacijų, nevyriausybinių veikėjų vaidmuo auga, daugėja ir įvairių mechanizmų, reguliuojančių įsipareigojimų bei tikslų vykdymą. Tai reiškia, jog tarpusavio priklausomybė, bendrų įsipareigojimų laikymasis koreguoja tradicinę suvereniteto sampratą, kurioje valstybė tik pati savarankiškai atsako už savo veiksmus ir priima sprendimus. Nors Paryžiaus susitarimas nėra pagrįstas konkurencija, baudžiamaisiais tikslais, vis tiek yra vykdoma savotiška intervencija į šalių vidinius sprendimus. Iš to ir kyla problema, kad tarptautinių organizacijų priimami nutarimai klimato kaitos klausimais kelia tokius uždavinius, kurie kai kurioms valstybėms gali tapti sudėtingu iššūkiu norint

⁷¹ Charli Carpenter: „Minding Climate Change: Presidential Power and the US National Interest“, [Žiūrėta 2019 04 27]

⁷² Ten pat

prisidėti prie visuotinės gerovės, nedarant neigiamo poveikio savo šalies interesams bei valdymui. Valstybės, prisiimdamos atsakomybę dalyvauti tokia susitarime, patiria tam tikrus ekonominius suvaržymus bei atitinkamai turi planuoti politinę darbotvarkę. Jos atsisako veikimo tik individualiame lygmenyje ir turi derintis prie visuotinių tikslų įgyvendinimo. D.Trump'as Paryžiaus klimato susitarimą laiko nepalankiu JAV ir jos gerovei, dėl jau anksčiau minėtų priežasčių: sąlygos yra nelygios visoms šalims, JAV patiria ekonominį nuosmukį, tolimesnis dalyvavimas lemtų daugybės darbo vietų praradimą. Dėstydamas šiuos argumentus prezidentas daugybę kartų įvardija jog išstojimas šiuo metu yra vienintelė išeitis siekiant įgyvendinti valstybės gerovę, jos piliečių apsaugą. Nors grėsmė turėtų būti akcentuojama kaip klimato kaitos žalingi padariniai gamtai ir žmonijai, D.Trump'as šaliai grėsme laiko tolimesnį susitarimo laikymąsį ir savo kalbą užbaigia geriausiai nacionalinį interesą apibūdinančiu šūkiu: „<...> *it's time to make America great again!*“ (lt. „Metas padaryti Ameriką šaunią ir vėl!“).

4.4. „Twitter“ pranešimai

Atlikta soc. tinkle skelbiamų pranešimų turinio analizė buvo vertinama pagal Brian L. Ott pateiktą teoriją, kuri siūlo žinučių turinį analizuoti pagal 3 elementus: paprastumą, impulsyvumą ir netaktišką/šiurkštą turinį. Autoriaus teigimu, „Twitter“ pranešimai yra išskirtiniai, kurių negalime suvokti tradiciniais komunikavimo būdais ir kurie formuoja netradicinį politinį diskursą. Nors pasirinkti 149 pranešimai įtraukia didelę dalį žinučių, paskelbtų dar iki D. Trump'o prezidentinės kampanijos pradžios, tai parodė nusistovėjusį požiūrį į klimato kaitos klausimus.

Bendrai vertinant visus pranešimus, D.Trump'as renkasi paprastą, kasdienį rašymo stilių, kuris yra paremtas emocijomis. Žinutėse galime rasti tokių jaustukų kaip „wow“, žodžių „liūdna“, „šlamtas“ (angl. stuff), „pragaras“, neoficialių žodžių sutrumpinimų naudojant skaičius, tokių kaip „b4“ reiškiančių „prieš tai“ (angl. Before). Kartu pastebima ir prezidento išskirtinė rašymo stilistika, kuri nėra naudojama oficialiuose raštuose ar žiniasklaidos straipsniuose. D.Trump'as 37-iose pranešimuose norėdamas pabrėžti atitinkamas frazes, perteikti pasipiktinimą, pašaipų požiūrį tekste naudoja atitinkamų žodžių bei frazių rašybą tik didžiosiomis raidėmis, daugiausia – 24-iose žinutėse didžiosiomis raidėmis parašytos frazės: „klimato kaita“ ir „visuotinis atšilimas“. Taip pat prezidentas daugelyje žinučių, 75-iose pranešimuose naudoja „šauktuko“ simbolį, kuris taip pat nurodo atitinkamą pasisakymo nuotaiką, emociją. Visos išvardintos detalės įrodo, jog D.Trump'as naudoja paprastą, visiems suprantamą kalbą, kuri priimama kaip kasdienė, nereikalaujanti daug pastangų suvokti esmę. Didžiausią įtaką išvardintos tekste naudojamos priemonės (simboliai, didžiosios raidės, gramatiškai nesudėtingi žodžiai bei jų trumpiniai) daro nuotaikos ir emocijos perteikimui, kas „Twitter“

platformoje yra svarbiau nei nuomonės argumentavimas. Ne tik simbolika bei atitinkamų žodžių naudojimas įrodo paprastumo ir impulsyvumo elementus. Didžioji dalis D. Trump'o pasisakymų gali būti suprantami kaip nepagrįstu klimato kaitos reiškinio neigimu, tai parodo tokio tipo pasisakymai: „Šiuo metu sninga Jeruzalėje ir Libane. Globalinis atšilimas!“, „Jie pakeitė „pasaulinio atšilimo“ pavadinimą po to, kai „globalinio atšilimo“ terminas tiesiog nepasiteisino (nes buvo per šalta)!“, „Turėtume sutelkti dėmesį į švarų ir sveiką orą, o ne būti blaškomi apgaulės (angl. hoax), tai yra globalinio atšilimo“. Šie pavyzdžiai parodo, jog D. Trump'as ne tik nepagrįstai neigiamai vertina klimato kaitą ar globalinį reiškinį. Tokių pasisakymų viešinimas gali atrodyti neapgalvotas ar paveiktas tik impulsyvumo, tačiau būtent toks turinys pritraukia didesnę žmonių susidomėjimą ir mažina atstumą tarp rinkėjų ir, apskritai, besidominčių D. Trump'o nuomone bei valdymu. Negana to, iš pirmo žvilgsnio atrodantys ironiški, šiurkštūs pasisakymai sulaukia didesnio medijų, žiniasklaidos dėmesio ir taip gali atitraukti dėmesį nuo sudėtingesnių šalies problemų sprendimų vertinimo.⁷³ „Twitter'io“ naudojimo kaip komunikavimo priemonės efektyvumą įrodo tai, jog 76% amerikiečių perskaito patys arba išgirsta apie pranešimus kituose šaltiniuose, kuomet tik 26% turi „Twitter“ anketas.⁷⁴ Tačiau kalbant apie žinučių turinį svarbu pabrėžti, jog dalis D. Trump'o pranešimų atspindi Brian L. Ott išskirtą trečiąjį elementą: šiurkštų/netaktišką ar ironišką turinį apie kitus politinius veikėjus ar konkrečias šalis, kurie gali turėti neigiamą įtaką tiek prezidento įvaizdžiui šalies viduje, tiek tarptautinėje erdvėje. Analizuojant tik atrinktus pasisakymus, susijusius su klimato kaitos tematika, D. Trump'as neslepia neigiamos nuomonės apie B. Obama priimtus nutarimus ir iki pradedant valdyti šalį savo kritiką pateikia 16-oje žinučių. Dabartinis JAV prezidentas B. Obamos sprendimus dėl klimato kaitos veiklos vykdymo įvardija tiesiogiai, kaip pinigų švaistymą: „Neapgalvota! Kodėl B. Obama švaisto daugiau nei 70mlrd. dolerių „klimato kaitos veiklai“? Ar jis kada nors išvis pasimokys?“, „Kinijai labai patiko Obamos klimato kaitos kalba vakar. Jie juokėsi! Tai pagreitins Kinijos kaip pasaulio ekonomikos lyderės pozicijos perėmimą iš mūsų.“, kartu pateikiami ir tokie kaip šis neigiami, neargumentuoti komentarai: „Prezidentas Obama buvo tragiškas „60 minučių“ šįvakar. Jis pasakė, kad KLIMATO KAITA yra pats svarbiausias dalykas, o ne visos dabartinės nelaimės“. Dar prieš pradedant šalį valdyti D. Trump'ui tokie pasisakymai nurodė, jog jis priešingai nei ankstesnis prezidentas vertina klimato kaitos problemą ir neslepia tokios nuomonės. Tradicinėje politinėje komunikacijoje bei

⁷³ Andrew Buncombe: „Donald Trump one year on: How the Twitter President changed social media and the country's top office“, *Independent*, 2018, <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/the-twitter-president-how-potus-changed-social-media-and-the-presidency-a8164161.html> [Žiūrėta 2019 04 29]

⁷⁴ Frank Newport: „Deconstructing Trump's Use of Twitter“, 2018, <https://news.gallup.com/poll/234509/deconstructing-trump-twitter.aspx> [Žiūrėta 2019 04 29]

oficialiose kalbose tokių pasisakymų nerastume arba toks kalbos pateikimo pasirinkimas būtų vertinamas labai priešišškai, tačiau „Twitter“ erdvėje tokio pobūdžio pranešimai nebuvo pašalinti ir priimami kaip eilinis, nieko nestebinantis D.Trump'o komunikavimo būdas. Prie netaktiško politinių veikėjų ar kitų šalių sprendimų vertinimo galima būtų priskirti ir šiuos pasisakymus: „Paryžiaus klimato kaitos susitarimas ne taip jau ir sėkmingai veikia Paryžiui. Protestai ir riaušės visoje Prancūzijoje. Žmonės nenori mokėti didesnių mokesčių, daugiausia trečiosioms šalims, siekiant galbūt apsaugoti aplinką. Skanduoja „Mes norime Trump'o!“ Myliu Prancūziją“, „Prancūzija, kaip Paryžiaus klimato kaitos susitarimas veikia? Po 18 savaitių „geltonųjų liemenių“ protestų, nemanau, kad sėkmingai! Tuo tarpu, JAV pakilo visuose aplinkosaugos reitinguose.“ Kiek vėliau po tokių pasisakymų bei nuomonės pareiškimo apie įvykius Prancūzijoje D.Trump'as sulaukė nemažai kritikos, o galiausiai paaiškėjo jog minėtos skanduočės „Mes norime Trump'o“ buvo paties prezidento išgalvotas faktas.⁷⁵ Tokiomis priemonėmis, D.Trump'as tikisi užsitikrinti šalyje palaikymą bei teigiamą jo priimto sprendimo išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo vertinimą.

Twitter duomenų analizė parodė jog šioje platformoje pareikšti D. Trump'o pasisakymai negali būti kategorizuojami dėl to jog naudojama kalba yra kasdienė, pranešimai yra trumpi (tai lemia ribotas leistinių žodžių skaičius), nepateikiantys detalios, argumentuotos informacijos. Kartu aptarti pasisakymai parodo, jog JAV prezidento vartojama atitinkama simbolika bei žodžiai sukuria emocinį įspūdį skaitytojui, dėl to D.Trump'o pranešimai sulaukia kontraversiškų nuomonių. Taip pat, aptartoje kritikoje kitiems politiniams veikėjams, atsiskleidžia šiurkštus/netaktiškas jų vertinimas, o kartais išreikšta nuomonė apie tam tikrus pasaulio įvykius yra netikra ir klaidinanti žmones bei jų pasirinkimus.

4.5 Liberalios pasaulio tvarkos modifikacija

Oficialioje kalboje išskirti trys pagrindiniai argumentai, aptarti ankstesnėse analizės dalyse, leidžia pastebėti kaip D.Trump'o pasaulio tvarkos vizija keičia nusistovėjusią iki šiol. Kaip jau buvo apsibrėžta teorinėje dalyje, daugelis mokslininkų teigia jog pasaulio tvarka yra priklausoma nuo pasaulio įvykių, šalių tarptautinių sprendimų ir yra nuolat kintanti. Didžiausią įtaką pasaulio tvarkai diktuoja galingiausios tarptautinės sistemos valstybės, o politiniai lyderiai, priimdami atitinkamus sprendimus, gali paveikti kitas valstybes ar atitinkamų procesų vykdymo sėkmę. JAV ilgą laiką buvusi

⁷⁵ Catherine Nicholson: „Have French Yellow Vest protesters been chanting 'We want Trump'?“, 2019, <https://www.france24.com/en/20190226-fact-or-fake-have-french-yellow-vest-gilets-jaunes-protesters-been-chanting-we-want-trump> [Žiūrėta 2019 05 06]

tarptautinė lyderė ir klimato kaitos susitarimų iniciatorė, nusprendė pasitraukti dėl ekonominio, nacionalinio bei jaučiamos tarptautinės konkurencijos interesų. G. John Ikenberry, analizuodamas liberalios pasaulio tvarkos išsigalėjimą, pabrėžė tarptautinių institucijų ir organizacijų kūrimasi bei JAV lyderystę šiuose procesuose. Buvęs prezidentas B. Obama šalyje stengėsi šią lyderystę dar labiau sustiprinti, kartu į susitarimą žvelgdamas, kaip į realią galimybę gerinti diplomatinis santykius tarp šalių, o kartu kelti ekonominį lygį naujų technologijų inovacijomis, jų pritaikymu, sprendžiant klimato kaitos problemą. Tačiau D. Trump'as laikosi priešingos politikos ir kuria kitokį JAV tarptautinės narės įvaizdį. Pareiškimą išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo galime interpretuoti, kaip išsižadėjimą būti ir toliau aplinkosaugos lydere pačios sukurtoje liberalioje sistemoje. Negana to, toks pareiškimas daugelio šalių yra kritikuojamas ir vertinamas neigiamai, nes JAV, didžiausią taršos lygį turinti šalis, atsisako spręsti problemą, reikalaujančią visuotinio ir kooperacijos. Liberali tvarka, įtvirtinta Vakarų valstybių, ilgą laiką rėmėsi bendradarbiavimo idėjomis siekiant užtikrinti ekonomikos, prekybos laisvę, saugumą, žmogaus teisių apsaugą, o kartu vykdyti ir klimato kaitos tikslus. Prezidento pareiškimas dėl išstojimo gali pabloginti pasaulio šalių bendradarbiavimą ne tik šiuo klausimu, nes JAV sprendimas parodo jog šalis imasi savarankiškumo ir paneigia liberaliomis idėjomis pagrįstą ilgametį bendradarbiavimą. Teorinėje dalyje A. Moravcsik pagrindinė pateikiama prielaida, apibūdinanti liberalų tarptautinių santykių suvokimą buvo tokia, kad valstybių sprendimams bei preferencijoms daro įtaką kitų valstybių sprendimai bei pasirinkimai. Analizuojant D. Trump'o pasirinkimą, pasitraukti iš visuotinio susitarimo, suvokiame jog tai jis daro ne tik dėl savų įsitikinimų, atskleistų „Twitter“ analizėje, kad klimato atšilimas yra „apgaulė“. Prezidento sprendimui didelę įtaką turi kitų valstybių sprendimai ir, apskritai, naujų tarptautinių „žaidėjų“ grėsmė. Be to, išskirti trys pagrindiniai išstojimo argumentai parodo jog D. Trump'as tokį sprendimą priima vertindamas JAV santykių su kitomis valstybėmis, jų gaunama nauda. Kinija per pastarąjį dešimtmetį pradėjo aktyviai dalyvauti tarptautinėje erdvėje, tapo viena iš penkių valstybių, turinčių veto teisę JT Saugumo Taryboje, viena didžiausių JT taikos misijų rėmėjų, o 2015m. prisijungė prie visuotinio klimato susitarimo.⁷⁶ Negana to, Kinija sėkmingai įgyvendina savo ekonominius tikslus ir taip tampa didžiausia JAV grėsme. Būtent trečioji liberalios paradigmos prielaida, kalbanti apie tarpvalstybinių pasirinkimų konfigūraciją, atskleidžia, kad JAV, vertindama kitų valstybių pranašumus, atitinkamai priima sprendimus, kurie leistų įprasminti išsikeltus tikslus tarptautinėje erdvėje. Tačiau čia verta pažymėti, jog JAV sprendimas išstoti yra

⁷⁶ Joseph S. Nye Jr.: „Will the liberal order survive“, 2017, <https://www.foreignaffairs.com/articles/2016-12-12/will-liberal-order-survive> Žiūrėta 2019 05 06]

vykdomas ne tik individualiame lygmenyje, jis turi reikšmę beveik visoms pasaulio valstybėms, kurios tęsia dalyvavimą Paryžiaus susitarime. Nors išstojimo įgyvendinimas pagal visas nuostatas galės būti įvykdytas tik 2020m., šalys neigiamai vertina tokį prezidento pasirinkimą. Negalima sakyti, jog D. Trump'as, atsisakydamas įgyvendinti visuotinius klimato kaitos tikslus, paremtus kooperacija, neigia nusistovėjusią liberalią pasaulio tvarkos sampratą. JAV pasirinkimas išstoti iš visuotinai reikšmingo susitarimo, parodo, jog šalis nacionaliniam interesui, kurį D. Trump'as identifikuoja per ekonominį augimą, teikia prioritetą. Kartu toks JAV pasitraukimas iš aplinkosaugos lyderės pozicijos leidžia daryti prielaidą, jog Kinija, šiuo metu, didžiausia JAV konkurentė, stengsis dar labiau didinti savo įtaką bei įtvirtinti glaudesnę bendradarbiavimą su kitomis tarptautinės sistemos narėmis.

Išvados

Šiame darbe siekta atskleisti D. Trump'o pagrindinę argumentaciją analizuojant išstojimo iš Paryžiaus klimato kaitos atvejį ir paaiškinti, kaip D. Trump'o formuojamas diskursas modifikuoja liberalią pasaulio tvarką. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus buvo pasitelkta teorija, aiškinanti pasaulio tvarkos sampratą bei politinės komunikacijos reikšmę. Kaip jau buvo apžvelgta, daugelis autorių „pasaulio tvarką“ įvardija kaip tam tikrą sistemą, kurioje nuolatos siekiama tarptautinių santykių įvykių, susitarimų stabilumo, tam tikro dėsningumo. Tačiau daugelis akademikų teigia, jog „pasaulio tvarka“ yra nuolat priklausoma nuo tarptautinių „žaidėjų“ sprendimų ir todėl ji yra kintanti. Kartu mokslininkai šią sąvoką apsibrėždami yra linkę remtis tarptautinių santykių paradigmomis. Nuo pat Šaltojo karo pabaigos Vakarų šalys įgijo tvirtą poziciją tarptautinėje sistemoje. JAV kūrė tarptautines organizacijas, kurios stiprino bendruomeniškumo bei visuotinio ryšius, o kartu ir tarpvalstybinę priklausomybę. Liberalios pasaulio tvarkos samprata būtent tuo laikotarpiu tapo reikšminga siekiant paaiškinti tarptautinę sistemą. Darbe pateikta A. Moravcsik pagrindinė prielaida teigia, kad valstybių sprendimus reikia vertinti per jos santykį su kitomis tarptautinės sistemos narėmis. Jog atitinkamos šalių preferencijos darys įtaką ir kitų šalių pasirinkimams. Klimato kaitos problemų sprendimai taip pat yra paskatinti liberalių idėjų. Šalys XIX a. pabaigoje suvokė šių problemų sprendimo būtinybę ir, kad tai visuotinės problemos, kurių neįmanoma išspręsti veikiant individualiame lygmenyje. Tačiau čia ir atsiskleidė pagrindinė darbo problematika. JAV, būdama pasaulio lyderė, kaip buvo pateikta įvadinėje dalyje, inicijavusi aplinkosaugos politikos formavimą, 2017 m. pareiškė atsisakanti dalyvauti viename svarbiausių klimato kaitos susitarimų. Siekiant suprasti, kaip toks įvykis keičia nusistovėjusį liberalaus pasaulio suvokimą, buvo pasirinkta analizuoti D. Trump'o oficialią kalbą ir prezidento plačiai naudojamo soc.tinklo „Twitter“ pranešimus. Apžvelgta komunikacijos teorija įrodo, jog tai vienas

svarbiausių elementų politikoje, leidžiančių įvairiais būdais pasiekti skirtingas auditorijas bei daryti įtaką politiniams sprendimams. Atitinkamas komunikacijos ir retorikos būdo pasirinkimas lemia tai, kaip žmonės bei kiti tarptautiniai nariai ar politiniai veikėjai reaguos į išsakytą nuomonę, priimtą sprendimą. Norint atlikti tyrimą buvo svarbu suvokti D. Trump'o išskirtinį komunikavimo būdą „Twitter“ platformoje. Tam buvo pateiktos Brian L. Ott trys pagrindinės prielaidos, kad žinutės soc.tinkle yra formuojamos remiantis šiais elementais: paprastumu, impulsyvumu, netaktišku/šiurkščiu turiniu.

D. Trump'o argumentacijai suprasti ir tyrimui atlikti buvo pasirinktas kokybinis tradicinės turinio analizės metodas. Tyrimo dalis padalinta į dvi dalis: pirmoje pateikiama oficialios prezidento kalbos analizė, antroje dalyje – „Twitter“ žinučių analizė. Norint išskirti pagrindinius argumentus, kodėl JAV pasirenka pasitraukti iš klimato kaitos susitarimo, kalboje buvo išskirtos, metodologinėje dalyje minėtos, 13 subkategorijų, iš kurių išvestos 3 pagrindinės kategorijos – išstojimo argumentai: „Nacionalinis interesas“, „Tarptautinės konkurencijos, naujų žaidėjų grėsmė“, „Ekonominis interesas“. D. Trump'o kalboje naudojamas diskursas atskleidžia prezidento neigiamą Paryžiaus klimato kaitos susitarimo vertinimą bei siekį iškelti JAV tikslus aukščiau visuotinės problemos. „Twitter“ analizei atlikti buvo atrinkti 149 pranešimai, paiešką atliekant pagal šiuos raktažodžius: „klimatas“, „aplinka“, „atšilimas“, „Paryžiaus susitarimas“, „tarša“. Buvo įrodyta, kad D. Trump'o žinučių turinys atspindi Brian L. Ott išskirtus elementus. Prezidento politinis diskursas soc.tinkle tampa paremtas emocijomis, nepagrįstu klimato reiškinių neigimu, netaktišku kitų politinių veikėjų vertinimu. Atlikta oficialios kalbos turinio analizė leido suvokti pagrindinę JAV išstojimo argumentaciją, o D. Trump'o pranešimai atskleidė paties prezidento pagrindinius įsitikinimus ir neįprastą komunikavimo būdą ne tik su tautiečiais, bet ir su viso pasaulio žmonėmis. Galiausiai, atliktas tyrimas leido daryti išvadas apie tai, kaip D. Trump'o diskursas tiek oficialioje kalboje, tiek „Twitter“ pranešimuose modifikuoja liberalų pasaulio tvarkos suvokimą. D. Trump'as savo pasirinkimu išstoti iš Paryžiaus klimato kaitos susitarimo parodo, kad išsižada lyderės pozicijos sprendžiant aplinkosaugos klausimus, o tai atveria kelią naujų tarptautinių „žaidėjų“ įtakos įtvirtinimui. Kartu D. Trump'o argumentacija atskleidė jog šalies suverenitetas silpsta, turint omenyje, kad priklausomybė tarp šalių didėja ir JAV, šiuo metu, liberalia tvarka paremtų taisyklių bei tam tikrų susitarimų negali laikytis, norėdama įgyvendinti savo nacionalinius tikslus.

Tolimesniuose, tyrimuose galima būtų analizuoti ir ankstesnių JAV lyderių pozicijas klimato kaitos klausimu bei pažvelgti, kaip kito JAV pozicija bėgant laikui. Būtų įdomu išanalizuoti konkrečiai

analogišką klimato kaitos atvejį, kuomet G. Bush'as priėmė sprendimą išstoti iš daugiašalio Kioto protokolo, nes tai suteiktų galimybę stebėti, kaip kito JAV interesai bei prezidentų retorika kalbant apie klimato kaitos problemas ilgalaikėje perspektyvoje.

Literatūros sąrašas:

1. Baylis John, Smith Steve: „The globalization of world politics“, Niujorkas, Oxford University press, 2001,
2. Intergovernmental Panel on Climate Change: „Global warming of 1.5°C. Summary for Policymakers“
3. Butler D. Colin „Climate Change, Health and Existential Risks to Civilization: A Comprehensive Review (1989–2013)“, National Centre for Epidemiology and Population Health, Australian National University, 2018
4. Kinkela David: „DDT and the American Century: Global Health, Environmental Politics, and the Pesticide That Changed the World“, The University of North Carolina Press, 2011
5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija: „Darbotvarkė 21: Subalansuotos plėtros veiksmų programa“, 2001
6. Ikenberry G. John: „Liberal Leviathan: The Origins, Crisis, and Transformation of the American World Order“, Princeton University Press, 2011
7. Ikenberry G. John: „The Liberal International Order and its Discontents“, Kn. Millennium: Journal of International Studies Vol.38, No.3, 2010,
8. Ikenberry G. John: „Liberal Internationalism 3.0: America and the Dilemmas of Liberal World Order“, Kn. American Political Science Association: „Perspectives on Politics“, Vol. 7, No. 1, 2009
9. Moravcsik Andrew: „Taking Preferences Seriously: A Liberal Theory of International Politics“, International Organization, Vol.51, Cambridge University Press, 1997
10. Codevilla M. Angelo: „The world according to Kissinger“, Claremont review of books: „A Journal of Political Thought and Statesmanship“ Vol.15, 2, „A Publication of the Claremont Institute, 2015
11. Budrytė-Kvietkauskienė Rimantė: „Šiuolaikinės tarptautinės sistemos polinės struktūros transformacija“, Politikos mokslų almanachas 04:23-36, 2008,
12. Nardin Terry, Mapel R. David : „Traditions of International Ethics“, Cambridge University Press
13. Hardesty, Kathleen Sandell: „An(other) Rhetoric: Rhetoric, Ethics, and the Rhetorical Tradition“, University of South Florida, 2013
14. Gurevitch Michael, Coleman Stephen ir Blumler G. Jay: „The Annals of the American Academy of Political and Social Science Vol. 625:Political Communication—Old and New Media Relationships“, 2009
15. Zaharna R.S.: „The Soft Power Differential: Network Communication and Mass Communication in Public Diplomacy“, The Hague Journal of Diplomacy 2, 2007
16. Brian L. Ott: „The age of Twitter: Donald J. Trump and the politics of debasement“, Texas Tech University , 2017
17. Krippendorff Klaus: „Content Analysis– An Introduction to Its Methodology“, Sage, 2004
18. Hsieh Hsiu-Fang, Shannon E. Sarah: „Three Approaches to Qualitative Content Analysis“, Qalitative Health Research, Vol. 15 No. 9, 2005

Šaltinių sąrašas:

1. Nunez Christina: „Climate 101: Deforestation“, 2019. Prieiga internete: <https://www.nationalgeographic.com/environment/global-warming/deforestation/>
2. United Nations Framework Convention on Climate Change: „Summary of the Paris Agreement“, Prieiga internete: <https://unfccc.int/resource/bigpicture/index.html#content-the-paris-agreemen>
3. McGrath Matt: „Paris Climate Treaty: 'Significant step' as US and China agree to sign“, 2016, Prieiga internete: https://www.bbc.com/news/science-environment-35935756?ocid=global_bbccom_email_31032016_top+news+stories
4. Chaim Perelman Thomas O. Sloane: „Rhetoric“, 1999, Prieiga internete: <https://www.britannica.com/topic/rhetoric>
5. Gordon N. George: „Communication, Social Behaviour“, 1999, Prieiga internete: <https://www.britannica.com/topic/communication>
6. Arrigo F. Anthony: „What Aristotle can teach us about Trump’s rhetoric“, 2018, Prieiga internete: <https://theconversation.com/what-aristotle-can-teach-us-about-trumps-rhetoric-107761>
7. Anderson Monica: „Social media causes some users to rethink their views on an issue“, 2016, Prieiga internete: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/11/07/social-media-causes-some-users-to-rethink-their-views-on-an-issue/>
8. Buncombe Andrew: „Donald Trump one year on: How the Twitter President changed social media and the country's top office“, 2018, <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/the-twitter-president-how-potus-changed-social-media-and-the-presidency-a8164161.html>
9. Harris Adam: „Trump on Twitter: A history of the man and his medium“, 2016, Prieiga internete: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-38245530>
10. Newport Frank: „Deconstructing Trump's Use of Twitter“, 2018, Prieiga internete: <https://news.gallup.com/poll/234509/deconstructing-trump-twitter.aspx>
11. Nicholson Catherine: „Have French Yellow Vest protesters been chanting 'We want Trump'?“, 2019, Prieiga internete: <https://www.france24.com/en/20190226-fact-or-fake-have-french-yellow-vest-gilets-jaunes-protesters-been-chanting-we-want-trump>
12. Global Carbon project: Global Carbon Atlas, Prieiga internete: <http://www.globalcarbonatlas.org/en/CO2-emissions>
13. Green Climate Fund: „Projects+Programmes“, Prieiga internete: <https://www.greenclimate.fund/what-we-do/projects-programmes>
14. Plumer Brad: „What ‘Clean Coal’ Is — and Isn’t“, 2017, Prieiga internete: <https://www.nytimes.com/2017/08/23/climate/what-clean-coal-is-and-isnt.html>
15. Bajpai Prableen: „The World's Top 20 Economies“, 2019, Prieiga internete: <https://www.investopedia.com/insights/worlds-top-economies/>
16. Mgmresearch: „China vs United States – A GDP Comparison“, 2018, Prieiga internete: <https://mgmresearch.com/china-vs-united-states-a-gdp-comparison/>

17. Desjardins Jeff: „Chart: The World’s Largest 10 Economies in 2030“, 2019, Prieiga internete: <https://www.visualcapitalist.com/worlds-largest-10-economies-2030/>
18. Schmidt Jake: „Paris Climate Agreement Explained: What actions did countries commit to implement?“, 2015, Prieiga internete: <https://www.nrdc.org/experts/jake-schmidt/paris-climate-agreement-explained-what-actions-did-countries-commit-implement>
19. Carpenter Charli: „Minding Climate Change: Presidential Power and the US National Interest“, 2017, Prieiga internete: <https://duckofminerva.com/2017/08/minding-climate-change-presidential-power-and-the-us-national-interest.html>

Priedas Nr.1

Paaiškinimas:

Spalvomis tekste yra pažymėti žodžiai ar frazės, priskiriami atitinkamai kategorijai.

Žydra spalva (■) žymimi žodžiai, patenkantys į „Nacionalinio intereso“ kategoriją.

Raudona spalva (■), žalia spalva (■) žymimi žodžiai, patenkantys į „Ekonominio intereso“ kategoriją.

Geltona spalva (■) žymimi žodžiai, patenkantys į „Tarptautinės konkurencijos ir naujų „žaidėjų“ grėsmės“ kategoriją.

„Statement by President Trump on the Paris Climate Accord“, June 1, 2017

THE PRESIDENT: Thank you very much. (Applause.) Thank you. I would like to begin by addressing the terrorist attack in Manila. We’re closely monitoring the situation, and I will continue to give updates if anything happens during this period of time. But it is really very sad as to what’s going on throughout the world with terror. Our thoughts and our prayers are with all of those affected.

Before we discuss the Paris Accord, I’d like to begin with an update on our tremendous — absolutely tremendous — economic progress since Election Day on November 8th. The economy is starting to come back, and very, very rapidly. We’ve added \$3.3 trillion in stock market value to our economy, and more than a million private sector jobs.

I have just returned from a trip overseas where we concluded nearly \$350 billion of military and economic development for the United States, creating hundreds of thousands of jobs. It was a very, very successful trip, believe me. (Applause.) Thank you. Thank you.

In my meetings at the G7, we have taken historic steps to demand fair and reciprocal trade that gives Americans a level playing field against other nations. We're also working very hard for peace in the Middle East, and perhaps even peace between the Israelis and the Palestinians. Our attacks on terrorism are greatly stepped up — and you see that, you see it all over — from the previous administration, including getting many other countries to make major contributions to the fight against terror. Big, big contributions are being made by countries that weren't doing so much in the form of contribution.

One by one, we are keeping the promises I made to the American people during my campaign for President — whether it's cutting job-killing regulations; appointing and confirming a tremendous Supreme Court justice; putting in place tough new ethics rules; achieving a record reduction in illegal immigration on our southern border; or bringing jobs, plants, and factories back into the United States at numbers which no one until this point thought even possible. And believe me, we've just begun. The fruits of our labor will be seen very shortly even more so.

On these issues and so many more, we're following through on our commitments. And I don't want anything to get in our way. I am fighting every day for the great people of this country. Therefore, in order to fulfill my solemn duty to protect America and its citizens, the United States will withdraw from the Paris Climate Accord — (applause) — thank you, thank you — but begin negotiations to reenter either the Paris Accord or a really entirely new transaction on terms that are fair to the United States, its businesses, its workers, its people, its taxpayers. So we're getting out. But we will start to negotiate, and we will see if we can make a deal that's fair. And if we can, that's great. And if we can't, that's fine. (Applause.)

As President, I can put no other consideration before the wellbeing of American citizens. The Paris Climate Accord is simply the latest example of Washington entering into an agreement that disadvantages the United States to the exclusive benefit of other countries, leaving American workers — who I love — and taxpayers to absorb the cost in terms of lost jobs, lower wages, shuttered factories, and vastly diminished economic production.

Thus, as of today, the United States will cease all implementation of the non-binding Paris Accord and the draconian financial and economic burdens the agreement imposes on our country. This includes ending the implementation of the nationally determined contribution and, very importantly, the Green Climate Fund which is costing the United States a vast fortune.

Compliance with the terms of the Paris Accord and the onerous energy restrictions it has placed on the United States could cost America as much as 2.7 million lost jobs by 2025 according to the National Economic Research Associates. This includes 440,000 fewer manufacturing jobs — not what we need — believe me, this is not what we need — including automobile jobs, and the further decimation of vital American industries on which countless communities rely. They rely for so much, and we would be giving them so little.

According to this same study, by 2040, compliance with the commitments put into place by the previous administration would cut production for the following sectors: paper down 12 percent; cement down 23 percent; iron and steel down 38 percent; coal — and I happen to love the coal miners — down 86 percent; natural gas down 31 percent. The cost to the economy at this time would be close to \$3 trillion in lost GDP and 6.5 million industrial jobs, while households would have \$7,000 less income and, in many cases, much worse than that.

Not only does this deal subject our citizens to harsh economic restrictions, it fails to live up to our environmental ideals. As someone who cares deeply about the environment, which I do, I cannot in good conscience support a deal that punishes the United States — which is what it does — the world's leader in environmental protection, while imposing no meaningful obligations on the world's leading polluters.

For example, under the agreement, China will be able to increase these emissions by a staggering number of years — 13. They can do whatever they want for 13 years. Not us. India makes its participation contingent on receiving billions and billions and billions of dollars in foreign aid from developed countries. There are many other examples. But the bottom line is that the Paris Accord is very unfair, at the highest level, to the United States.

Further, while the current agreement effectively blocks the development of clean coal in America — which it does, and the mines are starting to open up. We're having a big opening in two weeks. Pennsylvania, Ohio, West Virginia, so many places. A big opening of a brand-new mine. It's unheard of. For many, many years, that hasn't happened. They asked me if I'd go. I'm going to try.

China will be allowed to build hundreds of additional coal plants. So we can't build the plants, but they can, according to this agreement. India will be allowed to double its coal production by 2020.

Think of it: **India** can double their coal **production**. We're supposed to get rid of ours. Even **Europe** is allowed to continue construction of coal plants.

In short, the agreement doesn't eliminate coal **jobs**, it just transfers those **jobs** out of **America** and **the United States**, and **ships them to foreign countries**.

This agreement is less about the climate and more about **other countries** gaining a **financial** advantage over **the United States**. **The rest of the world** applauded when we signed the Paris Agreement — **they** went wild; **they** were so happy — for the simple reason that it **put our country**, **the United States of America**, **which we all love**, at a very, very big **economic** disadvantage. A cynic would say the obvious reason for **economic** competitors and their wish to see **us** remain in the agreement is so that **we continue to suffer** this self-inflicted major **economic** wound. We would find it very hard to **compete with other countries** from other parts of the world.

We have among the most abundant **energy reserves** on the planet, sufficient to lift millions of **America's** poorest **workers** out of poverty. Yet, under this agreement, **we** are effectively putting these **reserves** under lock and key, taking away the great **wealth** of **our nation** — **it's great wealth, it's phenomenal wealth**; not so long ago, **we** had no idea we had such **wealth** — and leaving millions and millions of families trapped in poverty and **joblessness**.

The agreement is a massive **redistribution** of **United States wealth** **to other countries**. At 1 percent growth, renewable sources of energy can meet some of our domestic demand, but at 3 or 4 percent growth, which I expect, **we** need all forms of available **American** energy, or **our country** — (applause) — will be at grave risk of brownouts and blackouts, our **businesses** will come to a halt in many cases, and the **American family** will suffer the consequences in the form of lost **jobs** and a very diminished quality of life.

Even if the Paris Agreement were implemented in full, with total compliance from all nations, it is estimated it would only produce a two-tenths of one degree — think of that; this much — Celsius reduction in global temperature by the year 2100. Tiny, tiny amount. In fact, 14 days of carbon emissions from **China** alone would wipe out **the gains** from America — and this is an incredible statistic — would totally wipe out **the gains** from **America's** expected reductions in the year 2030, after **we** have had to spend billions and billions of dollars, lost **jobs**, closed factories, and suffered much higher **energy** costs for our **businesses** and for **our** homes.

As the Wall Street Journal wrote this morning: “The reality is that withdrawing is in America’s economic interest and won’t matter much to the climate.” The United States, under the Trump administration, will continue to be the cleanest and most environmentally friendly country on Earth. We’ll be the cleanest. We’re going to have the cleanest air. We’re going to have the cleanest water. We will be environmentally friendly, but we’re not going to put our businesses out of work and we’re not going to lose our jobs. We’re going to grow; we’re going to grow rapidly. (Applause.)

And I think you just read — it just came out minutes ago, the small business report — small businesses as of just now are booming, hiring people. One of the best reports they’ve seen in many years.

I’m willing to immediately work with Democratic leaders to either negotiate our way back into Paris, under the terms that are fair to the United States and its workers, or to negotiate a new deal that protects our country and its taxpayers. (Applause.)

So if the obstructionists want to get together with me, let’s make them non-obstructionists. We will all sit down, and we will get back into the deal. And we’ll make it good, and we won’t be closing up our factories, and we won’t be losing our jobs. And we’ll sit down with the Democrats and all of the people that represent either the Paris Accord or something that we can do that’s much better than the Paris Accord. And I think the people of our country will be thrilled, and I think then the people of the world will be thrilled. But until we do that, we’re out of the agreement.

I will work to ensure that America remains the world’s leader on environmental issues, but under a framework that is fair and where the burdens and responsibilities are equally shared among the many nations all around the world.

No responsible leader can put the workers — and the people — of their country at this debilitating and tremendous disadvantage. The fact that the Paris deal hamstring the United States, while empowering some of the world’s top polluting countries, should dispel any doubt as to the real reason why foreign lobbyists wish to keep our magnificent country tied up and bound down by this agreement: It’s to give their country an economic edge over the United States. That’s not going to happen while I’m President. I’m sorry. (Applause.)

My job as President is to do everything within my power to give America a level playing field and to create the economic, regulatory and tax structures that make America the most prosperous and

productive country on Earth, and with the highest standard of living and the highest standard of environmental protection.

Our tax bill is moving along in Congress, and I believe it's doing very well. I think a lot of people will be very pleasantly surprised. The Republicans are working very, very hard. We'd love to have support from the Democrats, but we may have to go it alone. But it's going very well.

The Paris Agreement handicaps the United States economy in order to win praise from the very foreign capitals and global activists that have long sought to gain wealth at our country's expense. They don't put America first. I do, and I always will. (Applause.)

The same nations asking us to stay in the agreement are the countries that have collectively cost America trillions of dollars through tough trade practices and, in many cases, lax contributions to our critical military alliance. You see what's happening. It's pretty obvious to those that want to keep an open mind.

At what point does America get demeaned? At what point do they start laughing at us as a country? We want fair treatment for its citizens, and we want fair treatment for our taxpayers. We don't want other leaders and other countries laughing at us anymore. And they won't be. They won't be.

I was elected to represent the citizens of Pittsburgh, not Paris. (Applause.) I promised I would exit or renegotiate any deal which fails to serve America's interests. Many trade deals will soon be under renegotiation. Very rarely do we have a deal that works for this country, but they'll soon be under renegotiation. The process has begun from day one. But now we're down to business.

Beyond the severe energy restrictions inflicted by the Paris Accord, it includes yet another scheme to redistribute wealth out of the United States through the so-called Green Climate Fund — nice name — which calls for developed countries to send \$100 billion to developing countries all on top of America's existing and massive foreign aid payments. So we're going to be paying billions and billions and billions of dollars, and we're already way ahead of anybody else. Many of the other countries haven't spent anything, and many of them will never pay one dime.

The Green Fund would likely obligate the United States to commit potentially tens of billions of dollars of which the United States has already handed over \$1 billion — nobody else is even close; most of them haven't even paid anything — including funds raided out of America's budget for the war against

terrorism. That's where they came. Believe me, they didn't come from me. They came just before I came into office. Not good. And not good the way they took the money.

In 2015, the United Nation's departing top climate officials reportedly described the \$100 billion per year as "peanuts," and stated that "the \$100 billion is the tail that wags the dog." In 2015, the Green Climate Fund's executive director reportedly stated that estimated funding needed would increase to \$450 billion per year after 2020. And nobody even knows where the money is going to. Nobody has been able to say, where is it going to?

Of course, the world's top polluters have no affirmative obligations under the Green Fund, which we terminated. America is \$20 trillion in debt. Cash-strapped cities cannot hire enough police officers or fix vital infrastructure. Millions of our citizens are out of work. And yet, under the Paris Accord, billions of dollars that ought to be invested right here in America will be sent to the very countries that have taken our factories and our jobs away from us. So think of that.

There are serious legal and constitutional issues as well. Foreign leaders in Europe, Asia, and across the world should not have more to say with respect to the U.S. economy than our own citizens and their elected representatives. Thus, our withdrawal from the agreement represents a reassertion of America's sovereignty. (Applause.) Our Constitution is unique among all the nations of the world, and it is my highest obligation and greatest honor to protect it. And I will.

Staying in the agreement could also pose serious obstacles for the United States as we begin the process of unlocking the restrictions on America's abundant energy reserves, which we have started very strongly. It would once have been unthinkable that an international agreement could prevent the United States from conducting its own domestic economic affairs, but this is the new reality we face if we do not leave the agreement or if we do not negotiate a far better deal.

The risks grow as historically these agreements only tend to become more and more ambitious over time. In other words, the Paris framework is a starting point — as bad as it is — not an end point. And exiting the agreement protects the United States from future intrusions on the United States' sovereignty and massive future legal liability. Believe me, we have massive legal liability if we stay in.

As President, I have one obligation, and that obligation is to the American people. The Paris Accord would undermine our economy, hamstringing our workers, weaken our sovereignty, impose unacceptable legal risks, and put us at a permanent disadvantage to the other countries of the world. It is time to exit

the Paris Accord — (applause) — and time to pursue a new deal that protects the environment, our companies, our citizens, and our country.

It is time to put Youngstown, Ohio, Detroit, Michigan, and Pittsburgh, Pennsylvania — along with many, many other locations within our great country — before Paris, France. It is time to make America great again. (Applause.) Thank you. Thank you. Thank you very much.

Thank you very much. Very important. I'd like to ask Scott Pruitt, who most of you know and respect, as I do, just to say a few words.

Priedas Nr.2

	Pasisakymas	Data
1	It snowed over 4 inches this past weekend in New York City. It is still October. So much for Global Warming.	2011-11-01
2	Newly released emails prove that scientists have manipulated data on global warming. The data is unreliable. http://t.co/DdW3Hsvn	2011-11-30
3	If @Barack Obama is really concerned about carbon emissions and air pollution, then maybe he should have (cont) http://t.co/paWCdwC5	2012-02-27
4	Global warming has been proven to be a canard repeatedly over and over again. http://t.co/RK1UoS8e The left needs a dose of reality.	2012-03-28
5	Waste! With a \$16T debt and \$1T budget deficit, @BarackObama is sending \$770M overseas "to fight global warming" http://t.co/op9x8BYl	2012-03-30
6	According to @BarackObama the War on Terror is over http://t.co/7SRYZNQ1 but global warming is a national (cont) http://t.co/icVj8CTJ	2012-05-04
7	Reckless! Why is @BarackObama wasting over \$70 Billion on 'climate change activities?' Will he ever learn?	2012-05-18
8	Watch this video to see how bad wind turbines are for the environment- http://t.co/fxavxE8Y	2012-06-14
9	Interesting -- studies show that wind farms have a warming effect on the climate	2012-06-29
10	British PM Cameron is making a fool of himself by wasting billions of pounds on unwanted & environment destroying Scottish windmills.	2012-10-12

11	Wind turbines are not only killing millions of birds, they are killing the finances & environment of many countries & communities.	2012-10-17
12	Remember, new "environment friendly" lightbulbs can cause cancer. Be careful -- the idiots who came up with this stuff don't care.	2012-10-17
13	Do you believe @algore is blaming global warming for the hurricane?	2012-11-01
14	Let's continue to destroy the competitiveness of our factories & manufacturing so we can fight mythical global warming. China is so happy!	2012-11-01
15	Global warming is based on faulty science and manipulated data which is proven by the emails that were leaked http://t.co/5BeAhats	2012-11-02
16	It's extremely cold in NY & NJ -- not good for flood victims. Where is global warming?	2012-11-05
17	Great article in the @NewYorkPost by Ben Garrett -- "Don't Blame Sandy on Global Warming" http://t.co/o2VHHPOa	2012-11-05
18	We can't destroy the competitiveness of our factories in order to prepare for nonexistent global warming. China is thrilled with us!	2012-11-05
19	The concept of global warming was created by and for the Chinese in order to make U.S. manufacturing non-competitive.	2012-11-06
20	In the 1950's our climate was far more unstable than it has been over the last 5 years.	2012-11-06
21	It's freezing and snowing in New York -- we need global warming!	2012-11-07

22	The World Bank is tying poverty to 'climate change' http://t.co/wZ9ofqxJ And we wonder why international organizations are ineffective.	2012-11-19
23	It is snowing in Jerusalem and across Lebanon. Global warming!	2013-01-14
24	Watch Obama push major global warming legislation early in his second term...	2013-01-24
25	It's snowing & freezing in NYC. What the hell ever happened to global warming?	2013-01-21
26	Looks like the U.S. will be having the coldest March since 1996-global warming anyone????????	2013-01-22
27	It's springtime and it just started snowing in NYC. What is going on with global warming?	2013-01-25
28	The freezing cold weather across the country is brutal. Must be all that global warming.	2013-01-25
29	They changed the name from "global warming" to "climate change" after the term global warming just wasn't working (it was too cold)!	2013-03-25
30	UK is freezing through longest & coldest winter in over 50 years http://t.co/WJitoHw6LM Where's the global warming? @gatewaypundit	2013-03-25
31	No, I'm saying that the World is paying the price for China's pollution while they make a fortune with their dirty factories! Very sad.	2013-03-30
32	We should look to China where big time pollution takes place as they manufacture inefficient and costly wind turbines for Scotland!	2013-04-03

33	Another freezing day in the Spring - what is going on with "global warming"? Good move changing the name to "climate change" - sad!	2013-04-03
34	Via @financialpost: "Climate changing for global warming journalists" by Lawrence Solomon (cont) http://t.co/qpg1BwRUMw	2013-04-16
35	It's freezing in New York -- where the hell is global warming?	2013-04-23
36	In three years people won't be building wind turbines anymore - they are obsolete & totally destroy the environment in which they sit.	2013-04-23
37	Wrong, used to be called global warming and when that name didn't work, they deftly changed it to climate change-because it's freezing!	2013-04-24
38	The Chinese talk of climate change and carbon footprint but don't clean up their factories-but they sell us the equipment to clean up ours!	2013-04-24
39	Snow and freezing weather all over mid-section of Country. Global warming specialists better start thinking fast!	2013-05-01
40	32xFFFD in New York - it's freezing! Where the hell is global warming when you need it?	2013-05-14
41	It's freezing outside, where the hell is "global warming"??	2013-05-25
42	@OldManConroy: It's called "climate change". No, they changed it to "climate change" when "global warming" wasn't working anymore-too cold!	2013-05-26
43	It's 46xFFFD (really cold) and snowing in New York on Memorial Day - tell the so-called "scientists" that we want global warming right now!	2013-05-27

44	We are being embarrassed by Russia and China on Snowden (and much more) yet Obama is talking about global warming on Tuesday.	2013-06-24
45	Obama's speech on climate change was scary. It will lower our standard of living and raise costs of fuel & food for everyone.	2013-06-26
46	China loved Obama's climate change speech yesterday. They laughed! It hastens their takeover of us as the leading world economy.	2013-06-26
47	For the disciples of global warming, in 150 summers (years) there have been 20 heat waves as bad or worse than current-this has happened b4!	2013-07-18
48	Surprise? 1970's global cooling alarmists were pushing same no-growth liberal agenda as today's global warming http://t.co/U1e9OpO3Fi	2013-07-31
49	So much for 'global warming.' Earth is cooling at a record pace http://t.co/Kig0fLOWRK	2013-09-09
50	Where's the global warming? 2013 was one of the least extreme years in weather on record http://t.co/foGcQyOIZy	2013-10-21
51	I wonder if the Rutgers coach who had the audacity to yell at the player is a proponent of global warming?	2013-11-17
52	Snow and ice, freezing weather, in Texas, Arizona and Oklahoma - what the hell is going on with GLOBAL WARMING?	2013-11-23
53	The people that gave you global warming are the same people that gave you ObamaCare!	2013-11-24
54	They changed the name global warming to climate change because the concept of global warming just wasn't working!	2013-11-24

55	The least number of hurricanes in the U.S. in decades. So they change global warming (too cold) to climate change-now what will they call it	2013-12-02
56	Denver, Minnesota and others are bracing for some of the coldest weather on record. What are the global warming geniuses saying about this?	2013-12-03
57	Wow, record setting cold temperatures throughout large parts of the country. Must be global warming, I mean climate change!	2013-12-04
58	The problem w/ the concept of "global warming" is that the U.S. is spending a fortune on "fixing it" while China & others do nothing!	2013-12-05
59	Ice storm rolls from Texas to Tennessee - I'm in Los Angeles and it's freezing. Global warming is a total, and very expensive, hoax!	2013-12-06
60	We should be focused on magnificently clean and healthy air and not distracted by the expensive hoax that is global warming!	2013-12-06
61	This is one of the COLDEST WINTERS ever, freezing all over the country for long periods of time! So much for GLOBAL WARMING.	2013-12-12
62	They call it "climate change" now because the words "global warming" didn't work anymore. Same people fighting hard to keep it all going!	2013-12-15
63	Wow, it's snowing in Isreal and on the pyramids in Egypt. Are we still wasting billions on the global warming con? MAKE U.S. COMPETITIVE!	2013-12-15
64	59% of the United States, by area, is now covered in snow-highest % in many years. The "global warming" name isn't working anymore-SORRY!	2013-12-15
65	We should be focusing on beautiful, clean air & not on wasteful & very expensive GLOBAL WARMING bullshit! China & others are hurting our air	2013-12-15

66	Wow, just in-John Beale, the top person in government on climate change (EPA), is a total fraud, and just admitted it! What can they say now	2013-12-16
67	The coolest story is that John Beale, the man who headed up CLIMATE CHANGE for the government, is a proven con man and total phoney.ARRESTED	2013-12-19
68	It is really too bad that the scientists studying GLOBAL WARMING in Antarctica got stuck on their icebreaker because of massive ice and cold	2013-12-27
69	The rescue icebreaker, trying to free the ship of the GLOBAL WARMING scientists, has turned back-the ice is massive (a record). IRONIC!	2013-12-28
70	We should be focused on clean and beautiful air-not expensive and business closing GLOBAL WARMING-a total hoax!	2013-12-28
71	The global warming scientists don't want to be airlifted off the ship-they are having too much fun and that is too simple a solution-FAME!	2013-12-28
72	Temperature at record lows in many parts of the country. 50 degrees below zero with wind chill in large area. Global warming folks iced in!	2013-12-29
73	The con artists changed the name from GLOBAL WARMING to CLIMATE CHANGE when GLOBAL WARMING was no longer working and credibility was lost!	2013-12-31
74	What the hell is going on with GLOBAL WARMING. The planet is freezing, the ice is building and the G.W. scientists are stuck-a total con job	2013-12-31
75	@MeleMallory: @realDonaldTrump You know it's actually called CLIMATE CHANGE, right? That's only because GLOBAL WARMING wasn't working!	2014-01-02
76	Record snowfall & freezing temps throughout the country. Where is Global Warming when you need it?!	2014-01-03

77	We are experiencing the coldest weather in more than two decades-most people never remember anything like this. GLOBAL WARMING anyone?	2014-01-06
78	NBC News just called it the great freeze - coldest weather in years. Is our country still spending money on the GLOBAL WARMING HOAX?	2014-01-25
79	Any and all weather events are used by the GLOBAL WARMING HOAXSTERS to justify higher taxes to save our planet! They don't believe it \$\$\$\$!	2014-01-26
80	The weather has been so cold for so long that the global warming HOAXSTERS were forced to change the name to climate change to keep \$ flow!	2014-01-29
81	Snowing in Texas and Louisiana, record setting freezing temperatures throughout the country and beyond. Global warming is an expensive hoax!	2014-01-29
82	Give me clean, beautiful and healthy air - not the same old climate change (global warming) bullshit! I am tired of hearing this nonsense.	2014-01-29
83	With one of the worst and most prolonged cold spells in history, with Atlanta, Texas and parts of Florida freezing- Global Warming anyone?	2014-01-30
84	Obama said in his SOTU that "global warming is a fact." Sure, about as factual as "if you like your healthcare, you can keep it.	2014-01-30
85	Watch commodity prices soar because of the freezing cold. Will be bad for the economy. We could use some global warming.	2014-02-03
86	When will our country stop wasting money on global warming and so many other truly "STUPID" things and begin to focus on lower taxes?	2014-02-05
87	Massive record setting snowstorm and freezing temperatures in U.S. Smart that GLOBAL WARMING hoaxsters changed name to CLIMATE CHANGE! \$\$\$\$	2014-02-05

88	A big part of the country, even the southern states, is under massive attack from snow and freezing cold. Global warming anyone?	2014-02-13
89	Don't let the GLOBAL WARMING wiseguys get away with changing the name to CLIMATE CHANGE because the FACTS do not let GW tag to work anymore!	2014-02-17
90	Do you believe this one - Secretary of State John Kerry just stated that the most dangerous weapon of all today is climate change. Laughable	2014-02-17
91	It's not climate change, it's global warming. Don't let the dollar sucking wiseguys change names midstream because the first name didn't work	2014-02-18
92	@Michael_KSC: @realDonaldTrump @thedropkicks Whether Global Warming or Climate change. The fact is We didn't cause it. We cannot change it.	2014-02-18
93	@Nospin_43: @realDonaldTrump @tan123 climate change allows them to stay on the gravy train whatever happens.	2014-02-19
94	Congrats to Charles @krauthammer for his statements on climate change, formerly known as global warming!	2014-02-26
95	Baltimore just set a record for the coldest day in March in a long recorded history - 4 degrees. Other places likewise. Global warming con!	2014-03-04
96	In New York, March was the coldest month in recorded history - we could use some GLOBAL WARMING!	2014-04-01
97	@shaneandstamp: @realDonaldTrump your a respected businessman. Why do you deny peoples knowledge about climate change. You mean GLOBAL W	2014-04-01
98	The global warming we should be worried about is the global warming caused by NUCLEAR WEAPONS in the hands of crazy or incompetent leaders!	2014-05-08

99	Russia is on the move in the Ukraine, Iran is nuking up & Libya is run by Al Qaeda, yet Obama is busy issuing 'climate change' warnings.	2014-05-07
100	The man made "climate change" that our "great" president should be focused on is of the NUCLEAR variety brought upon us because of weakness!	2014-06-08
101	I wonder if when Secy. Kerry goes to Iraq and Afghanistan he pushes hard for them to look at GLOBAL WARMING and study the carbon footprint?	2014-06-23
102	They only changed the term to CLIMATE CHANGE when the words GLOBAL WARMING didn't work anymore. Come on people, get smart!	2014-07-14
103	Record cold temperatures in July - 20 to 30 degrees colder than normal. What the hell happened to GLOBAL WARMING?	2014-07-14
104	The only global warming that people should be concerned with is the global warming caused by nuclear weapons because of our weak U.S. leader	2014-07-15
105	@devhop: @realDonaldTrump they renamed it Climate Change so it could be devastating either way the temperature goes.	2014-07-15
106	Tremendous cold wave hits large part of U.S. Lucky they changed the name from global warming to climate change - G.W. just doesn't work!	2014-07-16
107	It's late in July and it is really cold outside in New York. Where the hell is GLOBAL WARMING??? We need some fast! It's now CLIMATE CHANGE	2014-07-29
108	Windmills are the greatest threat in the US to both bald and golden eagles. Media claims fictional 'global warming' is worse.	2014-09-09
109	Great article on so-called climate change, formerly known as global warming. http://t.co/fEYAhQ7lGB	2014-09-17

110	As ISIS and Ebola spread like wildfire, the Obama administration just submitted a paper on how to stop climate change (aka global warming).	2014-10-14
111	Just out - the POLAR ICE CAPS are at an all time high, the POLAR BEAR population has never been stronger. Where the hell is global warming?	2014-10-29
112	Obama's China 'climate' deal binds America with language of 'will' curb emissions now while China only 'intends' to curb in 2030. Bad deal!	2014-11-17
113	The entire country is FREEZING - we desperately need a heavy dose of global warming, and fast! Ice caps size reaches all time high.	2014-11-17
114	Just like Jonathan Gruber viciously lied & called Americans "stupid" on ObamaCare, many consultants are doing the same on Global Warming.	2014-11-18
115	For those that constantly say that "global warming" is now "climate change" -- they changed the name. The name global warming wasn't working	2014-11-19
116	There are many Jonathan Gruber types selling the global warming "stuff" - and they really do believe the American public is stupid.	2014-11-19
117	It's record cold all over the country and world - where the hell is global warming, we need some fast!	2015-01-08
118	Where the hell is global warming when you need it?	2015-01-26
119	Record low temperatures and massive amounts of snow. Where the hell is GLOBAL WARMING?	2015-02-15
120	Wow, 25 degrees below zero, record cold and snow spell. Global warming anyone?	2015-02-15

121	We fully support @SaveCulzean in Turnberry -- great for beauty & tourism. Wind turbines are death to environment. http://t.co/OZSF416FOK	2015-02-18
122	Among the lowest temperatures EVER in much of the United States. Ice caps at record size. Changed name from GLOBAL WARMING to CLIMATE CHANGE	2015-02-19
123	Record setting cold and snow, ice caps massive! The only global warming we should fear is that caused by nuclear weapons - incompetent pols.	2015-02-19
	D.TRUMP'O PREZIDENTO RINKIMŲ KAMPANIJOS PRADŽIA	2015-07-16
124	If I am elected President I will immediately approve the Keystone XL pipeline. No impact on environment & lots of jobs for U.S.	2015-08-18
125	President Obama was terrible on @60Minutes tonight. He said CLIMATE CHANGE is the most important thing, not all of the current disasters!	2015-10-12
126	It's really cold outside, they are calling it a major freeze, weeks ahead of normal. Man, we could use a big fat dose of global warming!	2015-10-19
127	So sad that Obama rejected Keystone Pipeline. Thousands of jobs, good for the environment, no downside!	2015-11-06
	PRANEŠIMAI PO D.TRUMP'O PASKELBIMO TAPUS JAV PREZIDENTU	2017-01-20
128	Trump signs bill undoing Obama coal mining rule' https://t.co/yMfT5r5RGh	2017-02-16
129	Today on Earth Day, we celebrate our beautiful forests, lakes and land. We stand committed to preserving the natural beauty of our nation.	2017-04-22

130	I am committed to keeping our air and water clean but always remember that economic growth enhances environmental protection. Jobs matter!	2017-04-22
131	I will make my final decision on the Paris Accord next week!	2017-05-27
132	I will be announcing my decision on the Paris Accord over the next few days. MAKE AMERICA GREAT AGAIN!	2017-05-31
133	I will be announcing my decision on Paris Accord, Thursday at 3:00 P.M. The White House Rose Garden. MAKE AMERICA GREAT AGAIN!	2017-05-31
134	The Failing @nytimes, in a story by Peter Baker, should have mentioned the rapid terminations by me of TPP & The Paris Accord & the fast....	2017-10-15
135	It is finally happening for our great clean coal miners!	2017-11-01
136	In the East, it could be the COLDEST New Year's Eve on record. Perhaps we could use a little bit of that good old Global Warming that our Country, but not other countries, was going to pay TRILLIONS OF DOLLARS to protect against. Bundle up!	2017-12-28
137	While Security spending was somewhat more than his predecessor, Scott Pruitt has received death threats because of his bold actions at EPA. Record clean Air & Water while saving USA Billions of Dollars. Rent was about market rate, travel expenses OK. Scott is doing a great job!	2018-04-07
138	America is blessed with extraordinary energy abundance, including more than 250 years worth of beautiful clean coal. We have ended the war on coal, and will continue to work to promote American energy dominance!	2018-05-18
139	Brutal and Extended Cold Blast could shatter ALL RECORDS - Whatever happened to Global Warming?	2018-11-21
140	This is the coldest weather in the history of the Thanksgiving Day Parade in NYC, and one of the coldest Thanksgivings on record!	2018-11-22

141	I am glad that my friend @EmmanuelMacron and the protestors in Paris have agreed with the conclusion I reached two years ago. The Paris Agreement is fatally flawed because it raises the price of energy for responsible countries while whitewashing some of the worst polluters....	2018-12-04
142	in the world. I want clean air and clean water and have been making great strides in improving America's environment. But American taxpayers – and American workers – shouldn't pay to clean up others countries' pollution.	2018-12-04
143	The Paris Agreement isn't working out so well for Paris. Protests and riots all over France. People do not want to pay large sums of money, much to third world countries (that are questionably run), in order to maybe protect the environment. Chanting "We Want Trump!" Love France.	2018-12-08
144	Very sad day & night in Paris. Maybe it's time to end the ridiculous and extremely expensive Paris Agreement and return money back to the people in the form of lower taxes? The U.S. was way ahead of the curve on that and the only major country where emissions went down last year!	2018-12-08
145	Be careful and try staying in your house. Large parts of the Country are suffering from tremendous amounts of snow and near record setting cold. Amazing how big this system is. Wouldn't be bad to have a little of that good old fashioned Global Warming right now!	2019-01-20
146	In the beautiful Midwest, windchill temperatures are reaching minus 60 degrees, the coldest ever recorded. In coming days, expected to get even colder. People can't last outside even for minutes. What the hell is going on with Global Waming? Please come back fast, we need you!	2019-01-28
147	Well, it happened again. Amy Klobuchar announced that she is running for President, talking proudly of fighting global warming while standing in a virtual blizzard of snow, ice and freezing temperatures. Bad timing. By the end of her speech she looked like a Snowman(woman)!	2019-02-10
148	Patrick Moore, co-founder of Greenpeace: "The whole climate crisis is not only Fake News, it's Fake Science. There is no climate crisis, there's weather and climate all around the world, and in fact carbon dioxide is the main building block of all life." @foxandfriends Wow!	2019-03-12
149	How is the Paris Environmental Accord working out for France? After 18 weeks of rioting by the Yellow Vest Protesters, I guess not so well! In the meantime, the United States has gone to the top of all lists on the Environment.	2019-03-16

Summary

The Changing World Order: US leader Donald Trump's decisions in the context of climate change

The challenges of climate change are global challenges that require multilateral agreements, international organizations, different regulations and countries' responsibilities. Moreover, the coherence and development of environmental policy, which has gained great importance all around the world, climate change could be explained like one of the cases of liberal world order. However, the US, being one of the most powerful countries in the world, on 1st. July, 2017 decided that the country is going to withdraw from the multilateral agreement on climate change in Paris. The refusal of one of the most powerful states to participate in the most important agreement of the 21st century, shows that the established world order is changing. This study analyzes the case of climate change in order to understand the reasons for the US withdrawal from the climate agreement and its impact on global change. Based on qualitative content analysis of D. Trump's political language and messages (official speech at White House and Twitter messages) I am trying to answer the underlying question of my research: *What is the vision of the world order based on D. Trump's arguments from speech of the withdrawal from the Paris Climate Change Agreement?*

Main goals will be achieved by pursuing the following objectives:

1. To review the concept of world order, to analyze the understanding of liberal order. Introducing academic articles, interviews that highlight the possible change in the world order when evaluating other internationally significant events.
2. Review the theory that helps to understand the importance of political communication for decision making. The analysis of these theories in the empirical part will help to understand D. Trump's argumentation and main reasons for the US withdrawal from Paris Agreement.
3. Conduct a qualitative content analysis of the official speech of Trump's withdrawal from the Paris Agreement. The study will identify the categories that will allow the assessment and understanding of the country's withdrawal argumentation. At the same time, Trump's Twitter reports will be selected, the analysis of „tweets“ will help to understand how the president perceives the problem of climate change.
4. Analyzing main arguments of US withdrawal will help to explain how it modifies the concept of the world order and draw conclusions that answer the underlying question.

To understand Trump's argumentation, a qualitative method of traditional content analysis was chosen. The analysis is divided into two parts: the first one is the analysis of the official speech of the president, the second part is the analysis of Twitter messages. In order to highlight the main arguments why the US chose to withdraw from the climate change agreement, main three categories were derived: "National Interest", "International Competition and Threat of New Players", "Economic interest". The discourse used in Mr Trump's speech reveals the President's negative assessment of the Paris Climate Change Agreement and the ambition to raise US goals above the global problem – climate change. The analysis of Twitter, resulted 149 messages which were selected using the following keywords: "climate", "environment", "warming", "Paris agreement", "pollution". The content of Trump's messages reflected the main three elements distinguished by Brian L. Ott. The President's political discourse on social networking is based on emotions, unjustified denial of the climate change, and tactless criticism of other political actors. The analysis of the official speech made it possible to understand the main reasoning behind US withdrawal, and Trump's reports revealed his own beliefs and unusual way of communication. Finally, the content analysis led to conclusions and the answer how the Trump's discourse, both in the official language and in the Twitter reports, modifies the perception of the liberal world order. Trump's choice to withdraw from the Paris Climate Change Agreement shows that he is renouncing leadership in environmental issues, which means that there will be the open way for new international players to become an environmental leader. At the same time, Trump's argumentation reveals that the country's sovereignty is weakening, interdependence between countries is increasing and following that D. Trump's main goal is to protect his country instead of solving global problems.

Further research could also analyze the understanding of climate change of previous US leaders and look how the position based on environmental issues of the US has changed over time. It would be interesting to analyze the specific case of climate change, when Bush made a decision to withdraw from the multilateral Kyoto Protocol. Analyzing similar case like this would allow us to observe the interests and the rhetoric of another US presidents in terms of climate change in the long term.